VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
ESTABLISHED 1886

Tel.: EVergreen 7-7840

SENIAUSIAS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
The OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER
193 Gran[illegible] Brooklyn, New York

XLVIII METAI. 17 N. Published by The LITHUANIAN PRESS CORPORATION Atradienis, VASARIO (FEB.) 27, 1934, Brooklyn, N. Y. Entered As Second Class Matter October 23, 1[illegible] Office At Brooklyn, N. Y., Under the Act of [illegible] 1879 KAINA 5c.

New York Public Library 470 Fifth Ave.

DABAR

Naujienų jubiliejus
Bukim atviri
"Neribotas valdovas"
Oro architektura

J. TYSLIAVA

Tik ką gautas Naujienų jubiliejinis numeris. Tai didelis keturių dalių leidinys, kurio beveik visus 24 puslapius puošia įvairaus turinio raštai — politika, beletristika, mokslas ir atsiminimai.

Šiandien, po dvidešimties metų darbo, Naujienos iš tikrųjų gali pasidžiaugti laimėtais vaisiais. Kaip visur, taip ir pas mus, žmonės pasiskirstę įvairiomis partijomis ir srovėmis. Naujienos taip pat tarnavo ir dabar tarnauja pažangiesiems Amerikos lietuvių visuomenės sluoksniams. Bet kaip visi musų laikraščiai, taip ir Naujienų pagrindinis tikslas — tarnauti lietuvių tautos žmonėms.

Vieni laikraščiai tą savo uždavinį atlieka geriau, kiti — prasčiau.

Aš — Naujienų bendradarbis beveik iš mažens. Dalyvavau dešimties metų jubiliejaus numeryje. Tada, prieš dešimtį metų, toli, iš anapus okeano, iš Lietuvos, mes, jaunoji literaturos karta, atidžiai sekėme Amerikos lietuvių kulturos gyvenimą. Iš visų Amerikos lietuvių laikraščių vienintelis — Naujienos, kurios mokėdavo suspiesti aplink save talentingų žmonių burį.

Aš nekalbėsiu apie tai, kad Naujienos aiškino ir dabar aiškina žmonėms socializmo idėją. Tai idėja, kaip ir kitos idėjos. Bet man, kaip rašytojui visados buvo malonu, kad Naujienos lietuviams aiškindavo ne tik socializmą, bet taip pat ir naujosios literaturos įtaką žmonijos gyvenimui.

Mes nepajėgiame buti atviri. Daugelį girdžiu sakant: "Grigaitis — vienas iš geriausių Amerikos lietuvių laikraštininkų." Bet jeigu aš liepčiau tam žmogui viešai tai parašyti, jis sakytų — "negalima, Grigaitis — socialistas, o aš — ne." Na, o, pavyzdžiui, aš — taip pat ne socialistas, bet šiandien, kai musų kaimynas Naujienos švenčia dvidešimties metų savo gyvavimo ir darbo sukaktuves, drįstu viešai sveikinti tą dienraštį ir jo žmones, kuriems, kaip ir mums, visados rupėjo ir, tikiuosi, ateity rupės Amerikos lietuvių moralinė ir materialinė gerovė.

Drįskim viešai, atvirai ir nuoširdžiai pasveikinti savo kaimyną, laimėjusį tokią didelę pjutį. Kai musų aruodai bus pilni, jis taip pat mus pasveikins.

Nuo pereito sekmadienio Hitleris "pasidarė" neribotas valdovas. Jis gali save vadyti karalium, imperatorium, arba kuo tik jis panorės. Bet Hitleris vis dėl to pasiliko seną "kanclerio" titulą.

Daugiau, kaip milijonas nazių prisiekė "ištikimai tarnauti Adolfui Hitleriui ir jo paskirtiems vadams."

Hitleris žino, kas atsitiko su Kaizeriu, kuriam vokiečių tauta taip pat buvo prisiekusi. Bet ar ilgam skels priesaika diktatoriui?

Kaip žmonės, taip tautos mėgsta buti kankinamos ir plakamos. Bet tai tik laikinai. Žmonės prisiekia, patys žmonės tas priesaikas ir sulaužo.

Trys italų rašytojai — F. T. Marinetti, Angilio Mazzoni ir Mino Somenzi išleido naują futuristų manifestą. Šį kartą italų futuristai kalba apie aviaciją. Jie sako, kad aviacija pasauliui davė naują problemą — meno, sociologijos, politikos, industrijos ir komercijos problemą.

Aviaciją jie vadina "oro architektura."

LIETUVIAI KOLONISTAI BRAZILIJOJ

SAO PAULO, Brazilija. — Valdiškos žemės kolonijoj Barao de Antonina, pasak tenykščių laikraščių esą įsikurę vienuolika lietuvių šeimynų. Žemę pasiėmę iš valdžios išsimokėjimui. Pradžia, kad ir gana sunki, bet kolonistai tikisi įsigyventi gerai. Kolonijoj jau statoma vila, o vėliau bus pastatyta mokykla ir bažnyčia bei kiti triobėsiai. Lietuviai, kurie šioje kolonijoj apsigyveno visi esą patenkinti.

10,000 LITŲ SKRIDIMUI PER ATLANTIKĄ

KAUNAS. — Lietuvos Aero Klubas pranešė į Ameriką, kad jis sutinka paremti antrąjį skridimą per Atlantą į Kauną. Jei Amerikos lietuvių komitetas pritruks lėšų lėktuvui įsigyti, Aero klubas sutinka nusiųsti 10,000 litų.

Karaliaučiuje išardė ciesoriaus prietelių draugiją

KARALIAUČIUS. — Karaliaučiaus policijos pirmininkas, pasiremdamas valstybės apsaugos įstatymu, neseniai išardė Bund der Aufrechten. Šitos draugijos nariai buvo kaizerio Viliaus šalininkai.

Ruošia vysk. Valančiaus monografiją

KLAIPĖDA. — Prof. Vaclovas Biržiška ruošia vyskupo Valančiaus archyvo monografiją, kuri nušvies lietuvių rusų baudžiauninkų sunkią buklę ir lietuvių kovas su rusais už lietuviškus raštus ir lietuvių kalbą.

Steigia lietuvių koloniją Angoloje

KAUNAS. — Liet. užsieny remti dr-ja yra sumaniusi Pietų Amerikoj, Angoloj, pirkti žemės ir apgyvendinti apie 100,000 lietuvių.

Voldemarą kviečia dėstyti graikų istoriją

KAUNAS. — P. A. Voldemaras V. D. Universiteto humanitarinio fakulteto kviečiamas graikų istorijos docentu, greičiausiai, sutiks iš naujo dirbti universitete.

Iš Lietuvos 1933 m. išvažiavo 1161 žmogus. Daugiausia į Palestiną — 510 ir į Afriką — 206.

UŽSIENIO MEISTERIAI TURĖS APLEISTI LIETUVĄ

KAUNAS. — Užsienio specialistai, dirbą meisteriais Lietuvos pramonės įmonėse ir visi kiti svetimšaliai, atstovaują Lietuvoje įvairias užsienio firmas, šiais metais darbo leidimus gavo tik trims mėnesiams. Ligi šiol toki leidimai buvo išduodami iš karto visiems metams. Nauja tvarka pamatuojama tuo, kad atitinkamos įstaigos, nusistačiusios pakeisti visus svetimšalius specialistus savo krašto piliečiais.

URUGVAJUJ LIETUVIŲ SKAIČIUS MAŽĖJA

MONTEVIDEO, Urugvajus. — Nuolat pas mus mažėjant darbams, lietuvių bedarbių skaičius didėja, bet šie nesėdi rankų sudėję ir jokių bedarbių stovyklų neorganizuoja. Netekęs darbo Urugvajaus lietuvis, pasiėmęs savo daiktus ir traukia į Brazilijos ar Argentinos pusę. Tai nenuostabu, kad pačiame Montevideo mieste lietuvių skaičius kaskart mažėja. Prie šito prisideda dar ir tas, kad vietinė vyriausybė nelabai mėgsta elgetaujančių ir net persekioja. Gal ir todėl čia pastovių bedarbių kaip ir nėra. Ypač dėl šito nukenčia svetimšaliai. Jeigu netekai darbo ir nesutaupei pinigų ir jokio darbo surasti mažai turi vilties, vienintelė lieka išeitis, tai apleisti Montevideo. Visais Urugvajaus keliais važiuojant galima matyti burelius žmonių, traukiančių į visas puses.

PIRMA REIKIA APRUPINT ŽUVUSIŲ KARIŲ NAŠLES

New Yorko pasaulinio karo veteranai pareiškė Kongresui, kuris svarsto veteranų bonų išmokėjimą, kad jei valstybės iždas turi užtektinai pinigų veteranams išmokėti bonus, tai tegul pirma aprupina žuvusių pasauliniam kare kareivių našles ir jų vaikus.

Prezidentas Rooseveltas šiuo metu nenori išmokėti veteranams bonų.

REIKALAUJA ATPIGINTI DEGTINĘ 25%

WASHINGTON. — Amerikos vyriausybė reikalauja, kad neatidėliodami visi Amerikos bravorininkai atpigintų savo produktus 25%. Iki šiol jau gauta kai kurių teigiami atsakymai. Tarp sutikusių atpiginti svaiginančiųjų gėrimų kainas yra ir Kanados bravorininkai.

Kratė voldemarininkus

KAUNAS. — Voldemarininkų Tautos Balso redakcijoj, be to, pas voldemarininkus Karutį, J. Kalvaitį, Alg. Sliesoraitį ir stud. Gumbiną buvo padaryta krata. Ieškojo nelegalių raštų ir spausdinių.

Austrijos kancleris Dollfuss užtikrino Austrijos žydams saugumą, jei jie neveiks prieš dabartinį režimą.

LIETUVOS PASIENIO GYVENTOJAI SUBRUZDO PRIEŠ NAZIUS

TILŽĖ. — Gauta žinia, kad prieš hitlerininkų įvestus pasienio susisiekimo suvaržymus ir pieno įstatymą labai rujudę visi Vokietijos pasienio gyventojai. Tilžėje prieš kelias dienas buvo sušauktas labai smarkaus protesto susirinkimas, kur buvo pareikalauta visus tuos suvaržymus pašalinti.

Susirinkimui baigiantis ir ėmus šaukti "Sieg Heil," bet ukininkų rankos nepakilo. Dėl tų suvaržymų labai nepatenkinti visi gyventojų sluoksniai. Tik vienoj Tilžėj po protesto raštu į valdžią pasirašė du trečdaliai visų gyventojų — apie 10,000 šeimų. Ukininkai tvirtina, kad jei valdžia jų prašymo neišklausys, jie visi nusistatę savo karyes arba suvaryti į Tilžės ar Ragainės turgavietes, arba papiauti. Bet hitlerininkai gyventojams nemano nusileisti ir prieš juos imasi represijų.

NUBAUDĖ DĖL TO, KAD RAMINO PASMERKTĄ MIRTI

BERLIN. — Šiomis dienomis Vokietijos naziai sulaikė vieną kunigą dėl to, kad jis kalėjime suramino vieną pasmerktą mirti komunistą. Kunigas, sako palyginęs to kalinio mirtį Kristaus kančiai. Esą tas taip padrąsinę pasmerktąjį, kad jis ramiai padėjo savo galvą po kirviu mirti. Kunigo kalbą su komunistu naziai vadina piktžodžiavimu.

LIETUVIS LAIMĖJO 5-TĄ VIETĄ MONTE CARLO LENKTYNĖSE

MONTE CARLO. — Lietuvos automobilistų klubo narys, dviejų lenktynių "aplink Lietuvą" nugalėtojas inž. Pranas Hiksa, dalyvavęs tarptautinėse Monte Carlo automobilių lenktynėse, iš 114 laimėjo penktą vietą, kiti Pabaltijo valstybių automobilistai atvažiavo žymiai pasivėlinę, pav., Latvijos gavo 22-rą vietą, o Estijos net 42 vietą.

ŠVEDŲ KUNIGAIKŠTIS, DĖL ARTISTĖS, ATSISAKĖ SOSTO

STOCKHOLM, Švedija. — Švedijos karaliaus anukas kunigaikštis Sigvardas, šiomis dienomis atsisakęs visų savo teisių į Švedijos sostą, išvažiavo į Londoną, kur jis ves paprastos kilmės artistę. Švedijos karalius ir šeima darė, ką galėjo, jį atkalbinėti nuo to žygio, bet jis nepasidavė perkalbamas.

Italijoje susidurė du traukiniai. 16 žmonių užmušta ir 11 sužeista.

Sovietų Rusijos vyriausybė apdovanojo penkis mokslininkus sovietų ordinais.

Kaune suimti keturi lenkų šnipai. Prisipažino kalti.

NICARAGUA GEN. SANDINO NUŠAUTAS

MANAGUA, Nicaragua. — Šiomis dienomis Nicaragua banininkų sudaryta nacionalė gvardija užpuolė atvykusį pas vieną valdininką į svečius sukilėlį generolą Sandino jį ir jo tris bendradarbius nužudė. Tarp Nicaragua valdžios ir generolo Sandino buvo padaryta laikinos taikos paliaubos ir jam buvo garantuotas saugumas. Bet kitokiu budu negalėjo bankininkai atsikratyti savo priešo, matyti užpuolėjus sulaikė ir kareivis, kuris nušovė Sandino, bus pasmerktas mirti. Sandino vietinių gyventojų mylimas ir jis vadinamas tautos didvyris, tuo tarpu, kai Amerikos bankininkai jo nekentė ir nuolat, Amerikos jurininkų pagelba, bandė jį sugauti. Bet tas jiems nesisekdavo. Nužudė jį apgaulingu budu.

ŽUVO LĖKTUVAS SU 8 KELEIVIAIS

SALT LAKE CITY, Utah. — Keleivinis lėktuvas su 8 keleiviais, skridęs iš Salt Lake City, Utah valstybėje, į vakarus, kilus audrai kalnuose, atsimušė į didelį kalną 8,000 pėdų aukštumoje ir subyrėjo. Visi jame buvę keleiviai žuvo. Sudaužytas lėktuvas guli tarpukalnėse.

BUCHARINAS STALINO MALONĖJE

MASKVA. — Sovietų Rusijos dabartinės vyriausybės opozicijos vadas Nikolai Bucharin, kuris vadovavo komunistų partijos dešiniuoju sparnu, staiga ir netikėtai pasidarė Stalino draugu. Stalinas jį paskyrė Izviestija dienraščio redaktorium.

K. NORKUS IŠDEPORTUOJAMAS IŠ ARGENTINOS

BUENOS AIRES, Argentina. — K. Norkaus bylą, kurioj Lietuvos Teismo organai prašė K. Norkų išduoti iš Argentinos, šiomis dienomis vyriausio Argentinos teisėjo dr. Jantus buvo pasirašyta tiksiu, kad Norkus butų deportuotas į Lietuvą.

LIETUVA TURI 117 MILIJONŲ LITŲ SKOLŲ

KAUNAS. — Sausio 1 dienai Lietuvos valstybės vidaus ir užsienio skolos siekė 117 mil. 668 tukst. litų Iš tos sumos 1 mil. 709 tukst. tenka vidaus skoloms, o likusioji dalis — užsieniams. Tuo budu vienam Lietuvos gyventojui tenkanti valstybės skolų dalis sudaro apie 48 litus.

Steigs vyno parduotuves

ŠIAULIAI. — Vyno fabrikai rupinasi gauti leidimą įsteigti vyno parda'vyklas (aludes). Tose "aludėse" daugiau nieko negalima bus gauti, kaip tik lietuviško vyno. Pradžioj tokios įstaigos busiančios tik Žemaitijoj.

BRITAI NORI CHIN[illegible] AUKSO KASYKLŲ

SHANGHAI, Chinija. — Chinijos laikraščiai praneša, kad vėliausiu laiku britai pasiuntė į Vakarų Chiniją 2,000 kareivių ir darbininkų tiesti kelius ir geležinkelius, vedančius į Chinijos aukso kasyklas. Laikraščiai sako, kad anglai tai daro norėdami pasigrobti tas aukso kasyklas.

AUDROS IR SNIEGO PUGOS AMERIKOJE

BIRMINGHAM, Ala. — Trijose pietinėse valstybėse: Alabama, Mississippi ir Georgia valstybėse siautė didelis tornado ir viesula, kuri pridarė visose trijose valstybėse didelių nuostolių. Medžiai, namai ir visoki padarai vėjo buvo nešiojami, kai plunksnos. Atlanta, Georgia, keletas miestelių užlieti vandeniu. 23 žmonės užmušti ir daugybė sužeistų.

Tuo tarpu iš vakarų atėma didelė audra, kuri, sakoma, tęsis keletą dienų šiaurės rytų ir rytinėse valstybėse. Sniego pugos ir šalčiai rytinėse valstybėse visai suparalyžiavo susisiekimą. Keletas kaimų užpustyta. Vieškeliais automobiliai negali eiti, taip pat sustojo geležinkeliais susisiekimas kai kuriuose ruožuose.

MUSSOLINI KURSIĄS FAŠISTERNĄ

BERLIN. — Prusų nacionalsocialistų spauda paskelbė sensacinę žinią, kad Mussolini sumanęs įsteigti fašistišką internacionalą kovai su komunizmu.

Esą Kominterno ekzekutyvos posėdy SSSR komunistų vadas Molotovas pranešęs, kad Mussolini pagaminęs fašistiško internacionalo planą. Šis planas ateity turėsiąs buti realizuotas. Naujo fašistiško internacionalo uždavinys — kova su komunizmu tarptautiniame maštabe.

Su Kominternu busianti vedama kova jo paties priemonėmis ne tik Europoje, bet ir Amerikoje, Australijoje, Azijoje ir Afrikoje.

LIETUVOS POLICININKAI GALĖS BAUSTI

KAUNAS.— Ruošiamas Lietuvoj tam tikras projektas, kuriuo norima kiek praplėsti tvarką žiurinčių policininkų teises. Jiems bus leista už menkesnius nusikaltimus (pavyzdžiui, nesilaikymą važiavimo taisyklių, etc.) patiems piliečius bausti nedidelėmis pabaudomis. Tuo norima kiek palengvinti teismų darbą.

Lietuvoj yra 4,000 bibliotekų

KLAIPĖDA. — Sausio 1 d. suvestais daviniais Lietuvoj iš viso yra apie 4,000 bibliotekų ir knygynėlių. Bibliotekų tikslas provincijoj manoma dar tankinti. Viena organizacija nori įsteigti visą eilę skrajojamųjų kaimo bibliotekų.

KADA SUOMIJOS DALIS PRIKLAUSĖ LIETUVAI

HELSINKI, Suomija. — Lietuvos generalinis Konsulas Helsinkyje suomių kalba išleido trumpą vadovėlį turistams, kuriame pasakojama šis tas apie Lietuvos istoriją. Leidinyje ypatingas dėmesis kreipiamas į tokius faktus, kurie gali buti įdomus suomiams. Tarp kito ko, nurodoma, kad suomių lietuvių kalbose yra keli šimtai bendrų žodžių: pav., suomiai iš lietuvių yra pasiskolinę tokius žodžius, kaip šienas, žirnis, daržas, talka, oda, sėmenys, samanos, tošis, ungurys, šarma, šalna, derva, ąsa, kirvis, nytis, kaušas, šluota ir t. t., o lietuviai, esą, iš suomių pasiskolinę žodžius kadėgys ir laivas. Gedimino laikais viena dabartinės Suomijos dalis, pietų Karelija, priklausė Lietuvai. Be to, leidinyje paminėti suomių kareivių kapai Skapiškyje, kur palaidota 1854 metais mirusių 280 suomių, kada Suomijos gvardija praleido žiemą Lietuvoje. Paminėtas ir prof. Niemi veikimas ir lietuvių ant jo kapo pastatytas paminklas. Leidinys papuoštas 20 gražių vaizdų.

Tas pats leidinys yra išleistas ir švedų kalba.

METEORAS PATAIKĖ Į UKININKO NAMĄ

SEVILLE, Ispanija. — Vasario 22 d. Rinconada kaime, Ispanijoje, su baisiu trenksmu ir užimu krito degantis meteoras, kuris pataikė į vieno to kaimo ukininko namo kampą. Šeimyna katastrofos metu valgė pietus ir išgirdę užimą manė, kad skrenda lėktuvas, bet, išėję pažiurėti, pastebėjo krintantį ugnies kamuolį. Kamuolys krito jų link, jie, nusigandę, pabėgo. Pataikęs į namo kampą meteoras uždegė namą.

Tai pirmas atsitikimas, kad meteoras pataikytų į namus.

DEVYNI STUDENTAI MIRĖ NUO SMALKIŲ

HANOVER, N. H. — Dartmouth kolegijoje vasario 25 d. naktį sprogo rusy pečius. Dėl to, anglių smalkės (carbon monoxide) pateko į kolegijos bendrabučio miegamuosius kambarius, 9 studentai mirė. Nelaiminguosius rytą rado negyvus bendrabučio prižiūrėtojas.

Mokysis lipdyti puodus

KAUNAS. — Kaune, Žemės ūkio rumuose, atidaryti puodžių kursai, kuriuose bus mokoma lipdyti puodus.

Pernai išleido 891 knygą

Pereitais metais Lietuvoj išleista įvairiais vardais iš viso 891 knyga (1932 m. 894 knygos). Bendras visų knygų tiražas siekia 2,372,147 egzempliorių (1932 m. buvo 2,567,200 egzempliorių).

VIENYBĖS KONCERTAS BUS BALANDŽIO 8 DIENĄ, KLASČIAUS SALĖJE, MASPETHE, L. I.

JUOKIASI PUODAS, KAD KATILAS JUODAS

Skaitant atsakymą Senam Šėrininkui, rašytą kai kurių komisijos narių, Baltimores Lietuvių Taupymo Paskolos Bendrovės reikalu Vienybėj vasario 16 d. "Taip nedera rimtam žmogui," skverbiasi į mintį priežodis, kurį aš pakartojau šio rašinio antraštėj.

Pasirašiusieji komisijos nariai pasigiria, kad jie turi savo galvose daugiau "šulų," negu Senas Šėrininkas, na ir, išsijuosę, bara, mokina, kritikuoja ir, pagaliau, net grąsina jam už parašymą teisybės. Tik kažin kodėl jie nesusikalba savitarpy, kaip tie pasakiški Raulas su Jurgiu, kurių vienas kalbėjo apie duoną, o kitas apie kluoną. Nejaugi pasirašiusieji komisijos nariai neskaitė, ar nesuprato išdėstytų faktų mano straipsny, kuris buvo Vienybės rasto 9 d. n.? Patarčiau perskaityti dar kartą, o, tikiu, kad suprasite, nes visi skaitytojai suprato ir visi, kurie komisijos veikimą sekė ir matė, pripažino, kad buvo parašyta gryna teisybė, paremta aiškiais faktais. Vienas iš tų trijų komisijos narių, kuris buvo pasirašęs drauge su kitais, reikalaudami išduoti mano pavardę komisijos susirinkime, įvykusiame vasario 30 d., viešai atšaukė, kad pirmiau buvo apsiėmęs į komisiją dėl to, kad pats nebuvo skaitęs to straipsnio; bet kuomet perskaitė net po kelis kartus, pareiškė, kad ten buvo parašyta tikra tiesa ir dėl to jis nesutiko po atsakymu rašytis ir iš komisijos pasitraukė, nes matė, kad kiti du komisijos nariai, kaip tik panaudoja blogą valią ir rašo klaidingus išvedžiojimus.

Nagi pagvildenkime tą atsakymą, o pamatysime kiek ten rimtumo ir teisybės.

1) Pasirašiusieji komisijos nariai (nesakau, kad visa komisija) bando išrišti misteriją, dėl ko bendrovė pateko į receiverio rankas. Na, ir išsvajoja buk teisėjas, bylos išsprendime, pareiškęs, kad receiveris padėtas už senos direkcijos "bad management," dėl to, kad atsisakyta išmokėti keliems šėrininkams, kurie užvedė tą bylą, reikalaudami $17,000.00. Toks tvirtinimas yra gana naivus ir juokingas, viena, dėl to, kad visi, kurie buvo teismo bute laike paskyrimo receiverio, negirdėjo teisėją minint žodžius "bad management," o antra: argi butų buvęs "good management," jeigu direktoriai butų drįsę išmokėti tokią didelę pinigų sumą keliems nariams. Nejaugi tamstos pasirašiusieji neatmenat, kad prieš užvedimą bylos buvo sušauktas viešas specialis šėrininkų susirinkimas. Tas buvo 1932 m. rugs. 14 d., kur vienbalsiai pravestas šėrininkų nutarimas, įsakant direktoriams, kad norintiems gauti pinigų nė vienam neduoti didesnės sumos, kaip $100.00 antsyk, jeigu prirodys tikrą reikalą, o jeigu ne, tai dar mažiau. Kuris iš narių drįs traukti bendrovę į teismą, stoti bylą ginti, o neleisti keliems "gudruoliams" išnaudoti visus. Reiškia, direktoriai nemokėdami minėtos sumos, kaip tik vykdė šėrininkų valią. O apie paskolos negavimą, tai komisijos nariai, vietoj "melų" atitaisymo, kaip tik patys pagrindiniai meluoja. Bendrovė gavo paskolos, kiek norėjo. Pradžioj ėmė iš banko, o paskiau iš R.F.C., nes bankui reikėjo mokėti daug didesnis nuošimtis, todėl bankui $50,0000.00 atmokėta. Vėliau buvo paduota aplikacija dėl $100,000.00 paskolos ir R.F.C. pripažinta, dėl užbaigimo mokėti skolos bankui ir apmokėjimui miestui taksų už morgičinius namus žmonių, kurie su mokesčiais buvo užsivilkę. Kadangi receivership byla tuo laiku buvo užvesta, todėl antroji paskola likosi atidėta ir dabar suteikta per rankas receiverio, tam pačiam tikslui. Suprantama, anaiptol nebuvo daromi joki žingsniai, kad skolinti ir atmokėti tuos $17,000.00, tai butų baisus prasižengimas padarytas prieš visus šėrininkus; užtai mes šėrininkai tikrai butumėm buvusiems direktoriam nedovanoję.

2) Pasirašiusieji pasigiria, buk naujos komisijos pastangas remia ne mažuma, bet dauguma šėrininkų; nes buk kuomet buvo daroma knygų revizija, tai sunešta knygelių peržiurėjimui net 72.5%. Čia kaip tik tinka priminti tamstoms rusų priežodį: "biot baraban da neznajat gde Ivan." Įsitėmykite pasirašiusieji nariai gerai, nes matosi iš jusų minties, kad nežinote, ką kalbate. Advokatas, kuris reprezentavo komisiją, paduodamas peticiją Teismui, išgavimui leidimo daryti bendrovės buklės reviziją, pareiškė, kad attovauja (pagal surinktus vardus, ne parašus) arti 3 tukstančius šėrų; o viso bendrovė turi virš 7600 laisvų šėrų, tai kurgi tamstų dauguma? — Sunešimas knygelių dėl revizijos nėra reprezentacija nėgi įgaliojimas komisijos ar direktorių. Tai tik receiverio pareikalavimas, pagal teismo įsakymą, kad visos knygos ir knygelės turi buti peržiurėtos ir kad visi nariai laisvų šėrų ir skolininkai butinai turi sunešti knygeles. Ir nežiurint to, kiek buvo raginti, vis dėl to ir dabar dar visi nėra sunešę, kaip pasirodė iš auditorių raporto.

3) Kas link paskelbimo finansinės apyskaitos, tai visi šėrininkai žino, kad nei komisijos, nei šėrininkų susirinkime nebuvo skaityta, nei spaudoj buvo pranešta. Pirmu kartu šėrininkai pamatė Vienybės 3 n. ir už tai Senam Šėrininkui yra dėkingi. Iš kiek lapų auditorių raportas buvo pagamintas, tai nesvarbu, ir niekas nepageidauja skaityti visų smulkmenų, pav., kad patirti narių vardus, kiek kuris pinigų turi, kur gyvena, kiek skolininkas turi morgičiaus skolos, kur jo namas, etc. Tai butų tikras absurdas. Manau, komisijos nariams teko matyti pranešimus, bankų finansines apyskaitas kaip amerikonų, taip ir lietuvių laikraščiuose; kai kuriuos jų šimtą kartų didesnės, negu šios bendrovės, o užima tik mažą dalį puslapio. O musų komisija, jos manadžeris ar vadas, nenorėjo to padaryti. Dėl ko? — nežinia. Gal turėjo tam tikrus išskaičiavimus. Todėl, ko dar bandyti išsisukinėti ir asmeniui, kuris savo pastangomis apyskaitą išgavo ir į laikraštį įdėjo, išmėtinėjimus daryti? Verčiau reikėjo prisipažinti, tuo butumėte parodę didesnio rimtumo.

4) Apie daromus sekretoriui užmetimus man maža teapeina. Jeigu kurie skaičiai neatitiko tikrenybei, arba buvo jo paties, arba jo padėjėjų, padaryta klaida, ar kaip kitaip ten butų, tai jis ir atsakys. Nes žinau, kad jis turi nuosavybę ir padėta piniginė kaucija. Tuo nėra ko rupintis nei man, nei komisijos nariams, nei pagaliau šėrininkams. Dėl to nė vienam nuo galvos plaukas nenukris ir niekeno jokis centas nepražus. Man taip pat teko kalbėti su auditorium, kuris, užklaustas, atsakė: "Aš negaliu sakyti, kad pinigų truksta, tik 'cash ledger' nesutinka su 'general ledger.' Kur ta klaida yra įvykusi, negalejome surasti, nes mes žiurėjome knygas tik iš 18 mėnesių laikotarpio, o išrodo, kad ta klaida tęsiasi jau nuo seniau."

5) Toliau pasirašiusieji sako, neva aš puolu namų įkainavimą. Taip. Ne tik aš, bet visi šėrininkai, kurie supranta to įkainavimo reikšmę, sako, kad įkainavimas padarytas nesąmoningai kuris nė naudos bendrovei, nė garbės komisijai nedaro. Jeigu iki šiol komisijos nariai to nesuprato, tai supras vėliau. Kas link pavienių skolininkų namų įkainavimo aš nedarau jokių išvadų. Mano straipsnyje buvo paminėti tik faktai: koki užmetimai iš komisijos pusės, jų vado arba manadžeriaus buvo daromi ir koki užklausimai bei atsakymai buvo duodami iš pusės senųjų direktorių ir buvusios valdybos. O kad tas yra tiesa, tai gali paliudyti visi, kurie lankėsi komisijų susirinkimuose; aš, kaip pašalinis asmuo, paprastas šėrininkas, su tuo nieko neturiu, man rupi tik teisybė.

6) Nušvietimui užmetimo apie pirkimą "aukso bonų," man teko susisiekti su buvusia valdyba ir įstaiga, kuri bendrovei tuos bonus pardavė, arba geriau pasakius, per kurią pirkta. Iš tikrųjų tai buvo pirkta "First Mortgage Gold Bonds," kurie kaip toki bendrovės įstatymais nėra draudžiami pirkti. Gali buti, kad jų vertė dabar nukritusi ir tame nėra nieko taip labai nuostabaus. Juk ir gyvenamų namų vertė nukritusi ir su pasilikusiais ant rankų bendrovei namais kur kas daugiau yra vargo, negu su tais bonais. Kaip dabar man teko patirti, buvęs tos bendrovės sekretorius, kuris ir dabar veda bendrovės reikalus prie receiverio, nesuspėja šiokiomis dienomis apie juos apsitriusti, bet net ir sekmadieniais kamuojasi, kad tik daugiau jų išnuomuoti, kad jie nebutų tusti ir neneštų nuostolių šėrininkams.

7) Pasirašiusieji nariai apgina miesto mokesčius, sakydami, kad neva tai buvę nustatyta laikuose "prosperity" ir su tuo nieko negalima padaryti. Taip, bet reikia žinoti, kad tais laikais, o ne dabar, ir morgičiai buvo padaryti, todėl ir namų įkainavimas buvo kitoks, negu dabar ir pagal tą įkainavimą buvo duodamos paskolos. O kas link miesto mokesčių, tai čia komisija galėtų naudingą darbą atlikti, jeigu netingėtų pasidarbuoti, nes tikima, kad galima butų mokesčius numažinti. Girdėjau, kad buvęs sekretorius pereitą vasarą padavė apklikaciją į Appeal Tax Court, įrodydamas namų nuomų nukritimą ir už pasilikusius namus bendrovei už skolas, gavo numažinti $15,000.00.

8) Kai kuriems komisijos nariams nepatinka, kad asmuo, stovys priešaky viso komisijos veikimo, pavadintas manadžerium, o ne pavarde. Pavadinimas manadžerium, tai nėra pavardžiavimas ir žmogui suprantančiam biznį negali buti jokio įžeidimo. Ar komisija manadžerį rinko, ar ne, tas nesvarbu, svarbu tik tas, kad asmuo, kuris dalykus veda, atlieka svarbiausius reikalus, duoda nurodymus arba patarimus — kaip, kur ir ką daryti, — pats savaime vaidina vaidmenį vado arba manadžeriaus.

9) Pagaliau, pasirašiusieji nariai sako, neva aš tvirtinu, kad bendrovės buklė tokia gera, kad įdėto dolerio vertė siekia arti $1.10. Neteisybė, tai ne mano tvirtinimas, tai yra išvada, padaryta iš bendrovės finansinės apyskaitos, pasiremiant užaugusiu pelnu, viršijančiu įdėlius. Ta apyskaita ne keno kito daryta, kaip tik auditorių teismo paskirtų ir komisijos bei receiverio užgirtų. Ir aš jiems pasitikiu ir manau, kad negali buti melas.

Jeigu kurie iš tamstų norite, galite parduoti savo šėrus už 75 centus arba atiduoti nemokamai, man tas nerupi ir niekas tamstoms negal uždrausti.

10) Pasirašiusieji pasigiria, kad jau darbuojasi su senąja direkcija, ieškodami geros išeities; jeigu tai teisybė, tai butų pagirtinas dalykas, — kad ir vėlai, bet susiprasta. Mano troškimas buvo ir yra, kad komisija pasidarytų visuotinė iš rimtų žmonių, šėrininkų. Toliau pasirašiusieji aimanuoja dėl to, kad nežino Seno Šėrininko pavardės. Labai keista, kodėl jie taip nori mano pavardę patirti? Rodos, turėtų suprasti šiek tiek psichologijos dėsnį: **"nėra svarbu žinoti, kas pasakė ar parašė, tik svarbu, kas pasakyta ir prašyta."** Nors tie trys komisijos nariai pasirašė savo pavardes po atsakymu (vienas buvęs rimtesnis pasirašyti atsisakė ir jo vietoj padėtas kitas), nors jie giriasi, kad smulkiai ir tiksliai atrėmė S. Š. įrodymus, bet iš tikrųjų tame jų atsakyme jokio tikslumo nema tyt, o pabaigoj — tai net blogos valios "perlai" išpilti.

Aš labai džiaugiuos drąsa tų trijų narių (nes manau, kad ir kitų tokia nuomonė butų, kurie teikia man tokius priekaištus, pavyzdžiui: "slapukas," "sąžinės ramumas," "grąsinimus," "melagingus straipsnius" ir t. t. Man nesuprantama, kas čia jų norima pasakyti, nes aš jokių grąsinimų niekam nerašau ir nedarau. Pirmu kartu šiuo reikalu parašiau. Pirmiau ir dabar rašau šį raštą stodamas už teisybę ir norėdamas apginti savo ir kitų nekaltų šėrininkų sudėtus į tą bendrovę sunkiai uždirbtus pinigus. Toki išsireiškimai, pasirašiusių komisijos narių atsiduoda sabotažo kvapsniu ir nenuostabu, kad atsiranda asmenų, kurie daro grąsinimus buvusios valdybos nariams laiškais ir teiefonais. Argi butų išmintinga tame įtarti komisijos narius? — Mano nuomone, anaiptol — ne! Betgi faktas pasilieka faktu, kad grąsinimai buvo daromi.

Senas Šėrininkas.

VASARIO 16 DIENOS SUKAKTUVIŲ MINĖJIMAS

Biznio reikalas

Pittsburgh, Pa. — Lietuvos nepriklausomybės 16 metų sukaktuves pittsburghiečiai iškilmingai paminėjo vasario 18 d., L. P. salėje S. S., kur buvo susirinkusi tukstantinė minia. Tai pirmukart Pittsburghe visi lietuviai dalyvavo be skirtumo pažiurų. Dėl to taip puikiai ir nusisekė. Kalbėjo miesto mayoras McNear, councelmanas Thomas Gallager ir James Malone. Lietuviai — J. K. Mažiukna, A. Paleckis ir kun. J. Misius. Muzikos programą atliko šv. Kazimiero parapijos choras, Vainucko orkestras ir pavieniai artistai — sesutės Kazičioniutės, Zelenauskaitės, Rajauskaitės, Paulekiutė, Kateliutė, A. Sadauskas, smuikininkas K. Savickas, M. Virbickaitė ir pora svetimtuačių, kurios taip pat lietuviškai dainavo. Panelė Ward — "Kur bakužė samanota," o p. Leonard — "Dul dul dudele"; Šv. F. Akademijos mokinės, 32 mergaitės, dainavo choru tris dainas. Taip pat dar pora jaunuolių — berniukas ir mergaitė sudainavo "Jonukas ir Marytė." Artistai savo užduotis labai gerai atliko. Muzikos programą tvarkė šv. Kaz. par. vargonininkas M. X. Medonis. Rengimo komisijos pirmininkas — P. Pivarunas atidarė vakarą ir toliau programą vest padavė jaunuoliui A. Onaičiui.

Programa buvo labai gera, bet perilga. Kuriems teko visą vakarą stovėti, tai pavargo. Taip pat, rinkta ir aukų išlaidoms pamokėti. Surinkta $39.-11. Išlaidų buvo $4.81. Tokiu budu liko $34.30, kas paskirta Pittsburgho Universiteto Lietuvių Kambariui įrengti. Salę L. P. Dr-ja davė dykai.

Mes čia ruošiamės geresniems laikams. K. Savickas, smuikininko Savicko tėvas, nusipirko didelį namą 5th Ave., kur mano atidaryt naujausios rušies restauraną. Gero pasisekimo. Taip pat trys jauni vyrukai — Vytautas Virbickas (mano sunus), be to lenkas ir žydas atidarė agenturą 2214 — 5th Ave., kur jie mano sutartinai, tarp visų tautų daryt įvairų biznį.

J. Virbickas.

VASARIO 16 DIENOS MINĖJIMO IŠKILMĖS

Amsterdam, N. Y. — Vasario 18 d. man teko dalyvauti Vilniaus Vadavimo Sąjungos skr. šiame mieste surengtose Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo iškilmėse. Prisipažįstu, kad aš nebuvau dar matęs tokio tvarkingo, taip gražaus ir gausingo susirinkimo musų nepriklausomybei minėti.

Nors šis miestas nedidelis, bet susirinkusioje minioje (o jos buvo kimšte prikimšta didelė Liet. Klubo salė) nebuvo įžiurimas koks nors farmeriškumas, nerangumas, ar apatija. Veidai visi inteligentiški, pilni entuziazmo ir lietuviško pasiryžimo. Moterys ir merginos blizgėjo gražumu ir moderniškais parėdais. Elgesys salėje tikrai pavyzdingas.

Minėjimo apeigos susidarė iš choro dainų ir kalbų. Kad, pasikeitus choro vadams, buvo kilę neaiškumų, tai man teko diriguoti chorą. Choras nemažas (apie 60 asmenų) ir gerai lavintas: dirigavimą seka labai atydžiai ir moka prisitaikyt prie svetimo dirigento. Su tokiu choru sugabus dirigentas gali daug gražių muzikos kurinių patiekti klausytojams. Reikia tikėtis, kad choras, pašalinęs nesusipratimus, taip ir padarys.

Šioje pramogoje, be Amerikos ir Lietuvos himnų, choras energingai padainavo: "Kur bėga Šešupė," "Mes be Vilniaus nenurimsim," "Pirkime pasus," o antru atveju: "Jaunimo dainą," "Pasakyk mergele" ir "Maldą už žuvusius Lietuvos Nepriklausomybės gynėjus." Šią paskutinę kompoziciją dainuojant visa publika sustojo ir su nulenktomis galvomis pagerbė tuos, kurie paaukojo savo gyvybes už Lietuvą. Tai buvo tikrai iškilmingas ir graudus momentas, daugeliui net ašaras iš akių išspaudęs.

Dainavo ir ukrainiečių choras. Jis nors ne toks didelis, kaip lietuviškasis, bet gana gražiai padainavo savo tautos himną, maldą už tautą ir porą svietiškų dainelių, kurios taip labai artimos lietuvių ausims.

Kalbėtojų buvo visa eilė. Gaila, kad nesuspėjau užsirašyti jų pavardes. Manau, kad paduos laikraščiui rengėjai. Visi kalbėtojai pasakė jausmingas patriotines kalbas. Ypač jaudininčiai kalbėjo (anglų kalba) ukrainiečių kunigas, prisimindamas lenkų pavergtą Ukrainą, užgrobtąjį musų Vilnių ir nepriklausomą Lietuvą. Be to, kalbėjau aš, kalbėjo kun. Orvidas, Dr. Kindaris ir vietos lietuvis advokatas.

Man, atvykusiam iš Didžiojo New Yorko, kur musų lietuviai, pasiskirstę į partijas, sroves ir klikas, net bendruose tautiškuose reikaluose vieni kitiems špygas rodo, buvo labai malonu matyt, kaip vieningai amsterdamiečiai veikia, kad ir šias Nepriklausomybės iškilmes surengiant. Jie visi bendrai dirbo, bendrai garsinos, bendrai agitavo už pramogos pasisekimą. Vietos klebonas literatas kun. Židanavičius skelbė šią pramogą bažnyčioje ir pats į ją atsilankė su savo kolegomis.

Tokiu vieningumu ir susitarimu amsterdamiečiai gali tikrai pasididžiuoti.

Pijus Bukšnaitis.

PRAMOGA VIENYBĖS NAUDAI

Korespondentų reikalu

New Haven, Conn. — 13 Vienybės n. p. J. Tysliava bara New Haveno korespondentus, kad jie nerašo apie vietos pramogas, ypač kur buvo surengta sausio 2 d. Vienybės naudai. Aš prie rengimo arti nebuvau, kaip viskas nutiko nežinau, tik galiu pasakyti, kad buvo vienas iš jau seniai buvusių tokių jaukių pramogų. Tokia pramoga butų geriau tikus pavadinti Nepriklausomybės apvaikščiojimu. Svečiai buvo rinktiniai ir tokios pramogos pageidaujamos dažniau. Reikia paminėti, kokius svečius suėjau minėtoj pramogoj. Štai jie: pp. V. Jankauskas, J. Tysliava, X. Strumskis, Dr. M. J. Vinikas, Dr. Stanislovaitis su ponia, p. Raila su ponia ir daug kitų labai gerų su gerais norais lietuvių.

Programa buvo gana turininga. Be kalbų buvo ir dainų bei muzikos dalykų. Ponia Vokietaitienė sudainavo 3 dainas — "Kur bakužė samanota," "Šią naktelę" ir "Mamytė." Pianu akomponavo ponia A. Doolittle-Pilveliutė. Adas Šilkas griežė smuiku — du gabalus, kurių vardų nepamenu, akomponavo p-lė Jakeveckiutė. Be to, Aldutė Alksniniutė gražiai pašoko.

Pabaigus programą, buvo vakarienė, gardi ir soti. Na, žinoma, užvalgius ir vėl prasidėjo kalbos. Paeiliu visi svečiai, vieni labai trumpai, kiti ilgiau kalbėjo. Žodžiu, viskas buvo jauku ir smagu. Labai nusikalsčiau nepaminėjęs ir šeimininkių, pp. Pilvelienės, Alksninienės, Šilkienės ir kitų vertų kredito.

Dabar dėl korespondentų, kurių yra keletas, kaip p. J. Tysliava sako. Iš tikro, reikia pastebėti, kad tie korespondentai nesutvarkyti. Jie turėtų pasiskirstyti darbu. Aš bučiau parašęs tuojau, bet, matydamas, kad viskas eina nauja tvarka, todėl ir, manau, bus naujas korespondentas. Pavyzdžiui, Vienybės agentas perstatytas viešai ir užtvirtintas. Atrodė, kad viskas bus tvarkinga ir visokios svarbios žinutės iš New Haven, Conn., bus skelbiamos Vienybėje. Kitaip žiurint, jeigu agentas buvo perstatytas, turėjo buti renkami ir korespondentai, — butų buvęs kitas klausimas.

Bet palikime tą kitam kartui, o imkimės darbo. Agenturos ir korespondento darbas turi buti, maždaug, idėjos darbas. Įdėjimas vardo į laikraštį, kaip agento, nepadaro jo idėjos žmogum. Taigi, aš sakau tiems, kurie Vienybėj skelbiami, agentai ar įgaliotiniai, jie turi dirbti ne juokais, nepasitenkindami tik tuo, kad, štai, mano vardas, aš agentas ir kurie nori, gali pas mane užsirašyti laikraštį ir t. t.

Neužtenka to. Reikia darbo ir pasišventimo. Dėl to, aš manau, tautininkai vienybiečiai turėtų buti arčiau viens kito. Reikia sukrusti!

Koresp.

NAUJI VIENYBĖS SKAITYTOJAI

M. Mikušauskas.
Pr. Alešiunas.
G. Lelešius.
H. Lazdynienė.
J. Sabielka.
J. Vilkauskas.
Ig. Leonas.
P. Bagočiunas.
J. Tamašauskas.
O. Zdramienė.
V. Backis.
A. Mickevičius.
J. Abazorius.
A. Matulionienė.
A. P. Bagusis.
P. Bielevičius.

(Bus daugiau)

M-U-Z-I-K-A

Atėjus ilgiems vakarams ir laikui koncertų ir šiaip parengimų, reikalaukite dainų ir šiaip lietuviškos muzikos.

Reikalaukite katalogo.

Rašydami adresuokite:

X. STRUMSKIS

115 So. 1st St., Brooklyn, N. Y.

PASAULIO ISTORIJA. H. G. Wells. Du tomai. $3.50 už abu tomus. Vienas tomas—$1.75. Pirmas vertimas į lietuvių kalbą. Puikus veikalas apie pasaulio istoriją. Parsiduoda "Vienybėje" mokančiam angliškai ir lietuviškai.

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Laisniuotas Graborius

Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus atatinkamiausias ir už prieinamą kainą. Nuliudimo valandoje, prašau kreiptis prie manęs.

1439 SOUTH 2nd STREET
Philadelphia, Pa.

Pennsylvania ir New Jersey Valstijose
Telefonai: Bell — Oregon 5136
Keystone — Main 1417

PAŠLEMĒKAS

ŠLIBURIS

Buvo gadynē ir tai nepersenai, kai laisvoji Amerika užrakino pati sau burną, kad negalētų gert svaigalų. Laužē spynas ir pylēsi į gerkles žmonēs sau nuodus.

Visoki pašlemēkai. Toki, kur tingi, nenori ir nemoka jokio darbo dirbti — ēmēsi slapčia svaigalus pardavinēti. Ir iš to žērēsi pinigus sau rieškučioms. Jų pačios žērējo auksu ir deimantais. Jie atsilošę važinējo puikiausiais automobiliais. Turējo auksinį gyvenimą ir jų meilužēs.

Šveplys kvailas žmogpalaikis ir tas pamēgino Magdēs ašaras slapčia pardavinēti. Ir jis pataikē gyslą, iš kurios pinigai, kaip fontanas tryško. Visai į trumpą laiką pinigų pritvino nei šiek, nei tiek. Jis pats net suskaityt nemokējo. Tai pasikvietē Jokubą ir davē jam pažiurēt bankų knygutes, kad pasakytų, kiek jis dabar pinigų turi. Tas jo privatinis auditorius rado, kad Šveplys jau turi šešiasdešimts tukstančių.

— O, rupuže! — sušuko. — Aš nežinojau. Reiks paužt. Juk sykį gyvenu.

— Žinoma — pridējo. — Tiek pinigų turēdamas jau ir aš užčiau.

— Žinai ką? — tarē. — Važiuokim pas mergas.

— Nežinau.

— Ką tu žiurai? — tarē. — Už viską mano kešenē atsakys.

— Gerai — pritarē. — Galiu važiuot.

Išējo, sēdo į automobilių, susisuko dulkių verpetas ir jiedu pranyko. Pleška. Net ausys švilpia.

— Žiurēk — tarē Šveplys. — Matysi, kas čia dabar atsitiks.

Jokubas nieko daugiau nemato, tik prasti ratai ir mulas.

— Vaje! Tu pasiutai?

— Nebijok!

Ir tēškē automobiliu į ratus ir mulą. Liko kruva šipulių.

— O ką? — tarē. — Puikus šposas, ar ne?

— Ne.

— Ne.

Sustojo.

Žmogelis šaukia, rankomis skerečioja. Šveplys priējo, iš kešenēs išsiēmē pinigų pluokštą ir užmokējo penkis šimtus. Senis tiek pinigų gavęs net į aukštį pašoko iš džiaugsmo.

Persiskyrē.

Vēl susēdo ir vēl važiuoja.

— Dabar — tarē. — Dabar suvažinēsiu juodį, ar juodę.

— Nekvailiok! — tarē. — Da pakars.

— Ką? — ištarē Šveplys. — Suvažinēsiu ir paskui nigerio kailį pinigais iškimšiu. Reik atsižymēt.

Velkasi juodē.

— Žiurēk!

Ir paleido automobilių visu greitumu. Pajuodēlē spējo užšokt ant šalygatvio. Autas trenkē į briauną. Jų užimas pas mergas pasibaigē ligoninēje.

Pagijo. Nusipirko naują automobilių ir nuvažiavo pas Antanienę.

— Te tukstantį dolerių — pabučiuok mane!

— Ką? — nustebo moteris. — Aš nežinau nē ką sakyt.

— Imk pinigus — tarē. — Lyg nudils tavo lupos.

Da jis iš kišenēs išsiēmē ir bonką krokodiliaus ašarų.

— Duok taurę.

Taurēs atsirado ant stalo ir jiedu išmetē po burną.

— Imk pinigus.

— Ką čia daryt? — ji ištarē.

— Argi butum kvaila neimt.

— Bet... — tarē. — Ant galo, kad tas negimtų, kurs duodant neimtų.

Ji paēmē pinigus. Ir jiedu išmetē da po burną. Ausys pradējo kaist. Jiedu susēdo ant sofos.

Užējo tokis karštis, kad nepajuto, kaip per duris įējo vyras. Pamatęs tokį vaizdą, Antanas visas nutirpo. Triokšt stalo koją ir smogē meilužiui per sprandą. Priedų pridējo kitą ir trečią. Jo pačios meilužis griuvo, kaip pelų maišas ant aslos. Antanas persigando pats savo darbo. Tas pašlemēkas tyso ir nē krust. Pila jis ant galvos vandenį ir dreba iš nusigandimo.

Pradējo temti.

Po gana ilgo tysojimo Šveplys krustelējo ir sudejavo.

— Tau, prakeiktas, daugiau nereiks mano pačios.

Išvilko lauk ir paliko pas automobilių. Šveplys pasijuto vienas, atsigaiveliavo ir šiaip taip įrēpliojo į automobilių. Atsipeįkējo ir nuvažiavo.

Jis žiuri į savo pačią. Palingavo galvą ir tarē:

— Mieloji! Ką tu padarei?

— Nieko, Antanai, nieko.

— Luce! Aš tavim taip užsitikējau. Ir dabar... Pasipasakok viską. Gal man bus lengviau ant širdies.

Ji dribt ant stalo gumine juostele apjuostą pinigų pluokštą.

— Še! — tarē. — Tai viskas. Siulo kruvą pinigų už bučkį. Norējau paimt šluotą. Bet kirsk man galvą — pasigodējau tų pinigų.

— Tai viskas? — tarē. — Ko jis daugiau norējo?

— Velnias jį žino — atsakē. — Jis daugiau man nieko nesakē.

— Vaje, vaje! — tarē vyras. — Kas but buvę, jei aš jį buč užmušęs? Aš drebējau visas ir susilaikyt jau negalējau. Ir kas but buvę, jei aš nebučiau parējęs? Juk jis tave but subiaurojęs!

— To nepermačiau. Atleisk, Antanai!

Ryte Antanas nuējo pas blaivybēs agentus ir apskundē Šveplį, kad tas slapčia pardavinēja svaigalus. Agentai atpleškējo, išdaužē viską ir Šveplį areštavo. Jis pinigų turi. Vēl viską susitaisē ir vēl šimkuoja. Vēl apskundē. Ir vēl ant jo smuklēs medžioklē. Dabar Šveplys išpylē daug pinigų ir betgi galiausiai turējo atsisēst.

Dabar Antanas lengviau atsikvēpē. Jis darbe ramus, nes žino, kad tas pašlemēkas už geležinių grotų ir neišbiauros jo žmonos.

Po kelių metų ir vēl jis pamatē Šveplį ant gatvēs. Jam knykt per širdį... Ir vēl Šveplys atsidarē smuklę. Vēl jį areštuoja. Šveplys pylē, kaip į balą pinigus. Norējo išsisukt, bet ir vēl teko atsisēst. Dabar jis gavo ilgas regulekcijas. Vingilį, kurį antis praryja — jis gyvas pereina per anties vidurius ir išeina gyvas. Antis apsisuka ir vēl praryja. Lygiai tas pats ir su Švepliu. Kvailiui į rankas buvo patekę tiek pinigo, bet jis dabar plikas, kaip tilvikas.

Vēl velnias papainiojo jam dvi bobas. Platienē ir Cibukienē skolinę jam pinigus ir vēl deda jis smuklę. Dabar jau viešai. Platienē sēdi smuklēje ir sergsti savo meilužį. Cibukienē ateina retkarčiais. Abidvi duksta iš meilēs. Myli ir negali pasidalint. Kaip baisiai kvailas gyvunas moteris, kuri turi palinkimo mylēt prasčiausios rušies padauką.

Vakar Cibukienē nuējo į savo meilužio smuklę ir tarē:

— Duok gert.

Tas davē.

— Duok da.

— Da da.

— Na ir da.

Ir vēl davē. Išgērē Cibukienē tris, apsilaižē ir nuējo į virtuvę, pasiēmē Platienēs švarką, atsinešē į vidurį smuklēs, drēbē ant aslos ir šluostēsi savo purvinas kojas. Platienē pasiuto.

— Tu kale! — sušuko. — Tu vyža! Tu purvina mazgote! Tu velnio išpera! Tu, tu, tu!

— Tu biaurybe, priepluka, da mane plusi!

Susikibo į kudlas. Vyrai išbēgo lauk. Prasivēręs duris vienas pažiurējo ir pamatē, kad kudlos dulka. Jis įbēgo, pagriebē vandens ir pukšt ant galvų. Prunkščia. Ir persiskyrē.

Cibukas uždarē krautuvę ir nuējo gult. Jis išsimiegojęs išgirsta cink, cinkt langas. Mat, jo pati parējo. Negali įeit. Paēmē plytą, davē į langą ir eis gult. Policistas už kaltunų — manē, kad vagis. Ji pasisakē, kad savininkē. Pašauk vyrą. Ateina, ateina susivēlęs. Prasitrynęs akis žiuri, kad jau ketvirta valanda.

— Dabar tau kiaule laikas parsivilkt?

— O kas tau? — tu atšovē. — Kada aš noriu — pareinu.

— Dukters — mergos, vaikai — vyrai. Dabar tau laikas rujotis su meilužiais?

Amerikos įstatymai: Jei tu užgausi šunį. Išdraskysi paukščių guštą. Kankinsi net pelaitę. Yra įstatymai ir tu busi nubaustas. Advokatų kabinetuose teisių knygos guli, kaip didžiausios jaučių kepenys. Bet jei pasius tavo pati, draskys tavo šeimos guštą — tu teisių knygose nerasi vienos eilutēs apgint žmogaus teisę. Tai Amerikos juristai kiaulēs, kurie iš savo laisvo noro pasidarē pačių vergais.

Ryte duktē apsiverkus priējo prie motinos.

— Mamyte! — tarē. — Liaukis teršusi musų vardą.

— Ką?

— Mama! — tarē. — Tu turi meilužį. Visi iš mus juokiasi. Gēda!

— Aš žinau, dukryte! — atsakē. — Bet turbut mane velnias apsēdo. Aš nesusivaldau... Aš noriu da sykį pergyvent jaunystēs beprotybes...

— Mama! Tu esi prakeikta kiaulē!

Duktē verkia.

Cibukas stovi užsimąstęs. Jo burna neprausta, plaukai pasišiausę. Šunytis po aslą valkioja jo apykaklę ir kaklaraištį. Atēmē iš šunyčio savo papuošalus ir užsidējo ant kaklio. Apsivilko sermēgą. Užsidējo tą buvusią pilką — dabar pajuodusią, sulamdytą kepurę ir išējo pas daktarą. Gal padarys operaciją jo pačiai, išpiaus pasiutimą, kad galētų baigt amžių, kaip tinkama.

Nevisi žmogaus kuno organai kartu su mirtimi netenka gyvybēs

Garsus rusų gydytojas Serge Voronovas Romos laikraščio Siccola korespondentui pasakē, kad žmogui nukirtus galvą, jo smegenys keliolika minučių dar buna gyvos ir protas mąsto. Žmogus tuomet jaučia neapsakomą skausmą ir mato didžiausią baisybę, kurios gyvas budamas niekuomet negalēdavo matyti. Kiti organai dar ilgiau buna gyvi. Pavyzdžiui, kaulai buna gyvi 18 valandų; inkstai, plaučiai ir glandai buna gyvi nuo 6 iki 8 valandų laiko. Jei juos kur galima butų priskaityti taip, kaip pas gyvą žmogų kad buna — jie parodytų tokį pat veikimą, kaip ir gyvame ir sveikame žmoguje.

J. Butkevičius.

Mokslininkų galvosukis

Vienas klausimas, kurio mokslininkai bei išradējai neišsprendē ir iki šiol laužo dēl jo galvas, tai pagaminimas šviesos be karščio. Tuo tarpu, ši paslaptis, dar neišspręsta, randasi kai kuriuose vabaluose. Daugelis musų jų bus matę Lietuvos miškuose, kur jie žinomi, kaip šv. Jono vabalēliai.

Šių vabalēlių žibintuvas, kuris duoda šviesą ir, kurios priežastimi yra liepsna, neduoda jokios šilumos. Čia ir guli paslaptis, kuri dar neišspręsta.

Šios šviesos priežastimi, manoma, yra dvi medžiagos, kurios veikiant oksigenui gamina liepsnelę. Šios paslaptingosios medžiagos pavadintos: viena lucifraze, fermentas ir luciferinas, šviesą gaminanti medžiaga. Jų chemiskos sudēties nežinoma.

IR PIRŠTINĒ TURI SAVO ISTORIJĄ

Turi savo istōrijas netik valstybēs, bet ir maži, kasdieniniai dalykai, be kurių musų laikais žmonēs negali apsieiti. Paimkime, pavyzdžiui, kad ir pirštines. Rodosi, tai paprastas dalykas, o tegul kas pasako, kada jos pradēta nešioti ir kas jas pirmas sugalvojo.

Į šiuos klausimus tiksliai atsakyti sunku, žinoma tik, kad dar toli prieš Kristaus gimimą žinomos istorijoje tautos: chaldējai, graikai ir romēnai jau nešiojo pirštines. Buvo, be abejo, filosofų, kurie smerkē pirštines, bet į juos niekas nežiurējo.

Keliais amžiais po Kristaus gimimo pirštinēs jau buvo daugelio žmonių nešiojamos. Kiekvienas betgi pagal savo luomą, kad išsiskyrus iš kitų. Savaime aišku, kad prasti darbininkai ir ukininkai pirštinių nenešiojo; nešiojo tik turtingieji. Kurį laiką net buvo įsigyvenęs paprotys vieni kitiems dovanoti gražiai išsiuvinētas ir brangiai išpoštas pirštinęs.

Šešioliktame amžiuje Europoje pasidarē labiausiai mēgiamos ispanų fabrikų pirštinēs. Mat, ispanai pirmiausia išmoko dirbti pirštines iš arabų ir ilgus laikus dirbo jas iš kiškių, ožių, elnių, kupranugarių, kačių ir lapių odų.

Kiek vēliau Romoj ir Paryžiuje buvo neblogiau gaminamos pirštinēs, bet, ispanai ilgai dar nepasidavē. Dēl to tarp tuometinių turtuolių buvo plačiai žinomas posakis: kad "pirštinių oda tūri buti išdirbta Ispanijoj, sukirpta Prancuzijoj, pasiuta Anglijoj ir išperfumuota Italijoj."

Be abejo, tų laikų turtuoliai už pirštines mokēdavo dideles pinigų sumas ir netgi atskiros pirštinēs buvo naudojamos einant į svečius, atskiros miegant (musų laikais niekas su pirštinēmis nemiega) ir atskiros lošti kortomis.

Pasakojama, kad vieno prancuzų karaliaus žmona jau pereitame amžiuje gavusi iš Grenoblio miesto 50 tuzinų porų auksu išsiuvinētų pirštinių, kurios kaštavusios 90.000 frankų.

Musų laikais yra jau kitaip. Miestiečiai perkasi pirštines, o kaimiečiai patys nusimezga iš vilnonių siulų. Pirštinēs pigios ir šiltos.

Žaislas su mirtimi

Iš Prahos pranešama, kad Vinzenz Barta, iš Bratisiavo, Čekoslovakijoj, kartą sumanē pažaisti su mirtimi ir tą žaidimą mirčiai jis tuojau pralaimējo. Budamas dailide, jis gavo užsakymą padaryti grabą. Kai padirbo — jis pats į jį atsigulē, užsimerkē akis ir savo sunui, šale stovinčiam, pasakē:

"Dabar uždēkite ir antvožą."

Kai tai buvo padaryta, jo šeima, apstojus grabą, "liudējo ir verkē." "Numirēlis" pradējęs netekti oro, norējo atsikelti, bet neįstengē atidaryti grabo antvožo. Pradējo rankomis daužyti į grabo sienas, kad jo namiskiai išgirstų. Bet jie visi buvo nuēję į kitus kambarius gulti, nes buvo vēlybas vakaro laikas. Rytą jis rastas grabe uždusęs, negyvas. Jis palaidotas su tuo grabu, kurį buvo kitam numirēliui padirbęs.

J. Butkevičius.

Žmogus, kuris perka miestus ir ugniakalnius

Vienai anglų aukso pramonēs bendrovei Čilēje priklausē Kaleta Kaloso miestas. Šis miestas buvo išaugęs toje vietoje, kur savo laiku buvo rasti aukso sluoksniai ir į kurį suplūdo daug žmonių. Vēliau, kai aukso sluoksniai buvo išsemti, miestas vēl pasidarē tuščias. Tada visą miestą ir teritoriją nupirko anglas Robertas Belsas. Jis nusiuntē ten visą armiją darbininkų, kurie nuvertē visus namus, nuēmē akmenį po akmenio. Paskiau visą šią statybos medžiagą nuvežē toliau į pietus, kur už ją gana brangiai gavo.

Pagaliau pasirodē, kad Belsas pirkdamas šį miestą įsigijo didelius turtus. Be to, reikia pažymēti, kad Belsas perka ne tik miestus. Jis savo laiku nupirko ugniakalnį Gran Putano, kuris randasi Čilēje. Belsas buvo įsitikinęs, kad šiame ugniakainy ir jo apylinkēse randasi dideli mineraliniai turtai. Bet jo viltys neišsipildē ir todēl su šiuo pirkimu jis prarado visus tuos turtus, kuriuos uždirbo pirkdamas miestą.

Ruonių patinai vadinami buliais, o patelēs — karvēmis. Pribilovo salose kiekvienas ruonių bulius turi apie 38 karvių haremą.

GREIČIAUSIA KELIONĒ Į LIETUVĄ
BREMEN • EUROPA
EKSPRESINIS TRAUKINYS laukia prie laivo Bremenhavene ir užtikrina patogų nuvykimą į KLAIPĒDĄ.
Arba keliaukite populiariais ekspresiniais laivais
HAMBURG - DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN - NEW YORK
TREČIOS KLESOS LAIVAKORTĒS IŠ NEW YORKO Į KLAIPĒDĄ IR ATGAL $170.50 ir daugiau
Taipgi nuolatiniai išplaukimai gerai žinomais kabininiais laivais. Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Bremeno ar Hamburgo
Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 Broadway, New York City

PASINAUDOKIT PROGA

NAUJIENOS šįmet apvaikščioja savo 20-ties metų Jubiliejų ir todel visiems Amerikos lietuviams suteikia progą nupiginta kaina užsiprenumeruoti NAUJIENAS. Šia privilegija galima naudotis iki gegužēs 15 d., 1934.

Užsiprenumeravę dienraštį ant vienų metų, gaus jį kasdien per 15 mēnesių: užsirašę ant pusēs metų, gaus per 7 mēnesius.

NAUJIENŲ PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje		Užsieny ir Chicagoje
$7.00	metams	$8.00
3.50	pusmečiui	4.00

Siųskite money orderius ir cash

NAUJIENOS
1738 SO. HALSTED ST.
CHICAGO, ILL.

SERGANTI VYRAI IR MOTERYS

CHRONIŠKOS LIGOS GYDOMOS

Odos išbērimai, kraujo nenormališkumas, nervų ligos, chroniški puckai, vidurių, žarnų ir didžiosios žarnos ligos, bendras nusilpimas, neuritis ir chroniškas reumatizmas, gerklēs ir plaučių, bornchitis ir kitos vyrų ir moterų ligos gydomos.
Jei jus turit abejones apie savo sveikatą ar ko nors nesuprantate, užeikit pas DR. ZINS privatiškam patarimui. X-RAY, kraujo patikrinimas, chemiški tyrimai.

SERUM ir VICCINE ĮSKIEPIJIMAS
ŽEMOS KAINOS—IŠMOKĒTINAI PAGAL NORĄ
TYRIMAI IR PATARIMAI DYKAI
DR. ZINS
110 East 16 St. New York, N. Y.
Tarpe 4th Ave. ir Irving Place
VALANDOS:
Nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakare
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val vak.

VIENYBĖ

Established February 10th, 1886

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY — Published Tuesday and Friday

EINA DUSYK PER SAVAITĘ — Leidžiamas antradieniais ir penktadieniais

BY THE LITHUANIAN PRESS CORPORATION
193 GRAND STREET, BROOKLYN, NEW YORK

TEL.: EVERGREEN 7-7840

SUBSCRIPTION RATES: / METINĖ PRENUMERATA

In Brooklyn	$3.50	Brooklyne
In United States	$3.00	Jungtinėse Valstybėse
Canada	$4.00	Kanadoje
Other Countries	$4.00	Lietuvoje ir kitur

Advertising Rates on Application — Skelbimai pagal susitarimą

AR MAŠINA KALTA DĖL NEDARBO?

Jau kuris laikas girdimi kaltinimai, kad šių dienų technika, įvairus mokslo išradimai — didžiausias nedarbo kaltininkas. Kad mašina, galėdama greičiau ir geriau dirbti, negu šimtas žmonių į kruvą paėmus, vis daugiau ir daugiau darbininkų išmeta iš darbo.

Na, o kaip iš tikrųjų yra? Šitiems, galbut svarbiausiems, dienos klausimams netruksta žmonių, kurie duoda labai aiškius ir dokumentuotus atsakymus, paneigiančius iš esmės tuos kaltinimus. Pasirodo, kaip kai kurie žymus mokslininkai įrodinėja, šių dienų technika ne tik kad nedidina nedarbo, bet, atvirkščiai, ji jį dar mažina.

Du žymus mokslininkai, Nobelio premijos laimėtojai prof. Milikan ir Mass. Technologijos Instituto prezidentas Komton neperseniai, vienos industrijalinės parodos proga, stojo viešai ginti musų dienų techniką.

Abu mokslininkai įrodinėjo, kad vis naujai atsirandančios tobulos mašinos, nauji išradimai nekalti dėl šių dienų nedarbo. Atvirkščiai — jie sako. Tik vienoj elektros pramonėj duota milijonui darbininkų darbo. Radio pramonė aprupino daugiau, kaip šimtą tukstančių žmonių darbu. Kinematografas — 389 tukstančiams žmonių davė darbo. Telefonas — 357 tukstančius žmonių priėmė į darbą. Aeroplanų pramonė — 50 tukstančių žmonių davė darbo. Dirbtinas šilkas — 41 tukstantį darbininkų priėmė į darbą. Ledaunės — 72 tukstančiu žmonių aprupino darbu. Automobilių pramonė aprupino darbu net du milijonus keturis šimtus tukstančių žmonių. Be to, laivų statyba davė 217 tukstančių žmonių darbo.

Iš viso, per paskutinį dešimtmetį naujos pramonės sritys aprupino darbu apie septynis milijonus žmonių.

Mokslininkai siulo vyriausybei, ne tik nekaltinti naujų technikos išradimų, "gimdančių nedarbą," bet atvirkščiai, duoti tam tikras premijas tiems išradėjams, kurie dienomis ir naktimis dirba žmonijos gerovei, ieškodami rakto į dar tobulesnį technikos pasaulį, kuris ir, tik jis vienas, galės išgelbėti Ameriką iš nedarbo. Jie pasiulė tam tikrą planą, pagal kurį valdžia turėtų mažinti nedarbą ne taip, kaip skelbė liudnos atminties technokratai, bet kaip pridera valstybės vyrams, kuriems rupi visų žmonių gerovė.

PILSUDSKIS IR NOBELIO TAIKOS PREMIJA

Sakoma, kad pelėdai gražiausias jos pačios vaikas. Tas pats ir su lenkais. Krokuvos profesoriai užsimanė išrupinti maršalui Pilsudskiui Nobelio taikos premiją. Tie profesoriai įteikė Švedijos parlamentui specialį raštą, kur jie išdėsto savo motyvus, kuriais pasiremiant, Pilsudskis turėtų buti apdovanotas Nobelio taikos premija.

Mat, dar 1931 metais maršalas Pilsudskis buvo įteikęs Tautų Sąjungai savo memorandumą dėl "moralinio nusiginklavimo." Tame memorandume Pilsudskis siulė sudaryti tarptautini tribunolą, kuris turėtų taikos keliu rišti visus valstybių konfliktus. Taip pat jis tame memorandume siulė pradėti pacifizmo arba taikos propagandą ypač tose šalyse, kur žmonės kiršinami prieš kitos tautos žmones.

Taip samprotauja į galvas suaugę Krokuvos profesoriai. Jie pro savo akademiškus akinius žiurėdami, Pilsudskio asmenyje mato taikos angelą. Jie nemato, arba, greičiausiai, nenori matyti, kad šitas žemaičių bajoras, paskutinis Europos politinio romantizmo atstovas, pirmasis Lenkijos maršalas Pilsudskis, nė per nago juodymą nepadaręs taikos gerovei ir žmonių solidarumui.

Jau nekalbant apie tai, kad Pilsudskis vienas iš tų, kuris svajojo ir dabar tebesvajoja apie imperialistinę Lenkiją, kurios sienos turi tęstis nuo Baltijos iki Juodųjų jurų, nekalbant apie tai, kad Pilsudskis kunu ir dvasia persigėręs devyniolikto amžiaus lenkų romantizmu, atplėšė nuo Lietuvos Vilnių, seną jos sostinę, kurioje, palyginti, dar visai neseniai nebuvo nė vieno lenko ir kur dabar žiauriausiais budais persekiojami lietuvių ir gudų žmonės, niekados nebuvo taikos šalininkas ir šiandien visą Lenkiją pavertęs vienomis milžiniškomis kareivinėmis.

Nežiurint to, knygomis apaugę Krokuvos Jogailos universiteto profesoriai nori iškaulinti iš švedų taikos vainiką šitam žmogui, kuris šiandien smaugia ne tik lietuvius, bet ir gudus, ukrainiečius, žydus ir vokiečius, faktiškai, sudarančius 40 nuošimčių viso dabartinės Lenkijos gyventojų, kuriuos maršalas Pilsudskis karo jėga pasiglemžė.

Jeigu jau Pilsudskis vertas Nobelio taikos premijos, tai ko tada vertas Attila?

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS VEIKIMO APŽVALGA

(1896—1932)

A. B. STRIMAITIS rašo

Pirmas Tėvynės Mylėtojų Draugijos Seimas

Pirmininkaujant p. Balučiui ir jam bunant Lietuvos redaktorium daugiau buvo progos vesti stipresnė agitacija, bet ir tas menkai ką gelbėjo. Pradėjus organizacijai kristi nuo 1905 m. iki net po seimo, 1908 m. agitavimas per laikraščius ir šiaip jau kur ne kur privačiais pasikalbėjimais, menkai ką gelbėjo, nes "susipratę" darbininkai atvirai griovė TMD darbą.

Dėl to buvo sumanyta šaukti TMD seimas su tikslu atgaivinti draugiją. Pasinaudojant SLA seimu, kuris buvo Scranton, Pa. 1908 m. gegužės pabaigoje, įvyko ir TMD seimas. Nors posėdžiai buvo negausingi, bet buvo daug naudingų nutarimų ir petys į petį nutarta jie vykdyti.

Į Centro Valdybą išrinkti:

B. K. Balutis — pirmininku,
Velionis A. Ramanauskas — sekretorium,
Velionis A. J. Povilaika — iždininku,
J. Simanavičius — knygų vedėju.

Į Įstatų Komisiją išrinkti:

A. B. Strimaitis,
Velionis M. J. Damijonaitis,
Vincas Ambrazevičius.

Tais pat metais TMD inkorporuota Illinois valstybėj.

Draugija vėl kyla

1908 m. pradžioje draugija, stovėjusi ant duobės krašto, po seimo, vėl pradeda kilti tarpti; per porą metų draugija sustiprėjo, kaip niekados. Tokio kilimo priežastys buvo dvi: viena — didelė drąsa, pasišventimas ir didelis darbštumas naujai išrinkto pirmininko, p. B. K. Balučio, kuris su tuščiu iždu žadėjo nariams duoti už 60c metinės mokesties 6 didelius Dr. V. Kudirkos raštų tomus; ir antra — žmonių pasitikėjimas pirmininku, masino juos tie pažadai įsigyti tokį didelį veikalą ir tai tik po 10c už tomą, atsirado agitatorių visuose kampuose, tokiu budu draugija pakilo iki 3000 narių.

Be to, Dr. V. Kudirkos raštams leisti prisidėjo 48 draugijos su pinigine parama nemažesnėms sumoms, kaip $10.00; tas jau užtikrino pačią darbo pradžią. Kudirkos raštai buvo leidžiami jo darbams pagerbti 50 metų jo gimimo sukaktuvėms minėti. Leidinys buvo vienas iš didžiausių ir tuo metu gražiausių leidinių lietuvių literaturoje.

Sustiprėjus draugijai, po to dar išleido šiuos veikalus:

18. **"Paskaitos"** iš biologijos ir bakteriologijos.
19. **"Jono Jonylos Raštai"** (kun. Žiliaus).
20. **"A. Strazdo Raštai."**
21. **"Širdis."**
22. **"Motina."**
23. **"Dvasios Gyvenimo Mekanika."**
24. **"Teknikos Stebuklai."**
25. **"Dešimties Metų Tautinė Kultura Lietuvoje."**
26. **"Kulturos Istorija."**
27. **"Lietuvos Istorija,"**
28. **"Aritmetikos Uždaviniai."**
29. **"Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje."**
30. **"Lenkų Sąmokslas Lietuvoje."**
31. **"Kitas Karas."**
32. **"Psichologijos Vadovėlis."**
33. **"Emocijos ir Jų Kultura."**
34. **"Kandidas."**
35. **"H. G. Wells'o Pasaulio Istorija."**
36. **"T. M. D. Darbai."**
37. **"Iš Tamsios Praeities Į Šviesią Ateitį."**

TMD nuo pat pradžios susiorganizavimo, kaip matote, išleido 37 veikalus, kurie kainavo apie $30,000.00. Už tokią sumą draugija yra paskleidusi lietuviuose šviesos.

Trečias Draugijos kritimas

Nuo 1926 m. draugija vėl pradėjo smukti; kokia šio kritimo priežastis galima stačiai pasakyti, nemokėjimas pasirinkti tinkamų narių į Centro Valdybą.

Versti kaltę, kad Amerikos lietuviai liovėsi rėmę kulturinį darbą, ar kad buvo įtempti politiniam darbe dėl Lietuvos nepriklausomybės, negalima, nes nuo 1914 iki 1920 m., tiesa, sunkiai buvo padirbėta Lietuvos labui, bet ir TMD reikalai nebuvo apleisti.

Pasakyti, kad įsikurus Lietuvos nepriklausomybei ir sparčiai pradėjus plėstis Lietuvoje įvairiai literaturai, neliko vietos, nei prasmės TMD palaikyti, Amerikoje taip pat negalima. Mes juk nėsame dar taip tobulus, taip apsišvietę, apsiskaitę, kad musų žmonės jau nerastų sau dvasinio peno literaturoje, taip lygiai butų netiesa, jei sakytumėm, kad Amerikos visuomenė jau iš apsišvietimo suprato, kad jai kultura nereikalinga ir ji, ta visuomenė, jau liovėsi rėmusi apšvietos darbą. Visa draugijos pakrikimo kaltė krinta ant Centro Valdybos.

Vėlesniais metais Amerikos senieji darbuotojai, matydami, kad vis kasdien retėja senieji veikėjai, stropiai pradėjo kelti klausimą, kaip įtraukti jaunimą į musų viešuosius darbus. Dėl to ir senieji TMD veikėjai užleido vietas jaunuoliams Centro Valdyboje: p. K. S. Karpavičius — pirmininkas, p. V. Širvydas — sekretorius, p. F. L. Bernotaitė — iždininkas; tą visą organizacijos ašį sudaro jaunuoliai. Mažai jiems rupinantis musų kulturos darbais, leido organizaciją taip suirti, kad šiandien jau jokiu budu kviesti į darbą ir buvusius senuosius veikėjus negalima.

Organizacija, mano supratimu, buvo ir yra reikalinga palaikyti, tik, žinoma, reikėtų iš pat pamatų ją modernizuoti, taip kad ji iš tiesų patektų į jaunimo rankas, pakeisti ją jaunimo lavinimo kulturine organizacija; jaunimo lavinimas yra įvairaus pobudžio; lavinimas ne tik literaturos arba švietimo srityje, bet ir fiziškas lavinimasis, sportas, žaidimai, futbolas, beisbolas, basketbolas, boksas, imtynės, plaukimas, bėgimas, čiuožimas.

Jei šitokia butų organizacija, tai musų jaunimą butų galima surišti į vieną sąryšį; ji tarptų, bujotų, o mes senesnieji veikėjai galėtume tik džiaugtis, matydami, kad musų jaunoji karta jau mus pavaduoja.

(Pabaiga)

KOKS TURI BUTI TAUTINIO LAIKRAŠČIO TIKSLAS

(Leidžiama diskusijoms)

Musų lietuviškų laikraščių pareiga skleisti šviesą, kulturinti ir šviesti savo skaitytojus, podraug suteikiant jiems žinių iš plačiojo pasaulio ir Amerikos lietuvių gyvenimo.

Kaip marga žmonija, taip įvairios žmonių tikybinės ir politinės pažiuros. Tas pažiuras išdirba ir palaiko laikraštija. Laikraštis be aiškaus užbrėžto tikslo negali buti vadovu ir negali turėti minios skaitytojų, kurie jį palaikytų. Laikraščiui reikia turėti tiesų numatytą kelią, kuriuo jis turėtų vesti savo skaitytojus. Kalbant apie musų laikraštiją, reikia pasakyti, kad kiekvienas laikraštis turi tam tikrą skaičių savo rėmėjų. Mums tautininkams reikia turėti savo stiprią tautinę spaudą, nes kitaip, musų laikraščiams gręsia mirties pavojus. Įvairiems "izmams" tautinis klausimas — antraeilis dalykas; jiems tik rupi turėti skaitytojus. Senajai kartai nykstant, o jaunajai kartai ištautėjant, ypač svarbu plėtoti tautinė sąmonė, taip pat čia reikia tautinės spaudos su aiškiai užbrėžtu tikslu — TAUTYBĖ.

Lietuvos himno gražus žodžiai ir gili prasmė. Parašė didelis tautininkas a. a. dr. V. Kudirka. "Iš praeities tavo sunus te stiprybę semia." Mums tiktų pasakyti: iš senos Lietuvos mes Amerikos lietuviai sau tautinę gyvybę semiame. Ar mažiau, ar daugiau, Lietuvos gyvenimas duoda mums tam tikrą pulsavimą. Lietuvoje stiprėja tautinė sąmonė. Lietuvos jaunoji karta auga jau visai kitokiose tautinėse sąlygose ir mes tautininkai turime kuo pasidžiaugti ir, nenustodami vilties, dirbti tautinimo darbą, kad lietuviai čia Amerikoje gyventų dar daugelį metų. Kol bus sąmoningų lietuvių, tol bus dirva ir musų laikraščiams.

Keista darosi skaitant kai kuriuos musų laikraščius; rašydami apie Lietuvą, jie vis stengiasi surinkti kuo skurdesnių vaizdelių; taip ir rodosi, kad Lietuvoje žmonės daugiau nieko neveikia, kaip tik mušasi, piaujasi, o valdininkai kuo žiauriausiai elgiasi ir pinigus vagia. Kas tuo norima pasiekti? Turbut visiems aišku. Norima numarinti tautinė sąmonė, norima parodyti, kaip tamsi Lietuva ir kaip nedori ten žmonės ir kaip neverta jie atsiminti. Kodėl jie, rašydami tik piktą apie Lietuvą, užmiršta pažiurėti į Amerikos gyvenimą? Palyginę jį, pamatys, kad velnias jau netoks baisus, kaip jį tėplioja.

Pereitų metų pabaigoje Kaune buvo visos Lietuvos tautininkų susivažiavimas, kur Lietuvos prezidentas A. Smetona tame susirinkime pasakė ilgą kalbą, nušviečiančią visapusiškai pasaulinę politikos eigą. Kad daugelis dalykų visiems žinomi, apsistosiu tik ties vienu klausimu, kurį, kaip aukščiau minėjau, kai kurie musų laikraščiai, nesąžiningai ir tiksliai iškraipę faktus ir apvertę aukštyn kojomis, pateikė savo skaitytojams. Čia paduodu ištrauką iš Lietuvos prezidento kalbos, tegu skaitytojas pats sprendžia, kaip buvo pasakyta apie Lietuvos valdymo formą.

"Liberalizmas Lietuvoje seimo sukompromituotas. Kelinti metai ji gyvena be seimo. Ar jo vietoje bus kokia tautos atstovybė? Vieni norėtų tikėti, kad grįš toks seimas, koks buvo, kiti manytų, kad Itališko fašizmo santvarka mums tiktų. Bet kas atgyventa, nebegali atgyti, nei kas svetima, negali mums prigyti. Savo krašte iš savo medžiagos turime kurti. Italai turi savo marmuro, vokiečiai savo geležies, o mes savo molio, savo medžio ir akmens... Iš visų medžiagų galima statytis tvirti tautos rumai, kad tik butų stilingi. Ir musų stilius tegali buti tautiškai lietuviškas. Kitoks nederės. O lietuviai ir Lietuva labai skiriasi savo kilme ir praeitimi, dėl to ir ateitis savinga. Mes tik atgiję valstybišką gyvenimą, pirma buvę labai pasidavę svetimųjų įtakai ir musų visuomenės buitis ypatinga. Lietuva kryžkelėje tarp vakarų ir rytų Europos. Ir prieš karą, budama Rusijos dalis, ji nesinaudojo liberališkos santvarkos vaisiais. Liberališkasis musų seimas buvo mums kitų kraštų kopija, dėl to ir neprigijo. Lietuviškai atjausta laisvė tenka mums kurti iš praeities paveldėtose sąlygose, o tai kurybai pagrindas tėra: sujungtomis pajėgomis tegalime tesėti pareigą dvasiniai ir ukinei Lietuvos kulturai."

Sąmoningas lietuvis, paskaitęs tuos Lietuvos prezidento žodžius, gali matyti juose sveiką ir gilią mintį, nes čia niekam negrąsinama jokia diktatura, o siekiama tinkamų Lietuvos gyvenimui suderintų valdymosi formų. Tai kam tada tikslingai klaidinti savo skaitytojus ir sėti neapykantos sėkla Lietuvos atžvilgiu? Ot čia ir reikia tautinės spaudos, kuri bešališkai dalyką nušviestų, neįsileisdama į bergždžius politinius partijinius ginčus. Toks turi buti tautinis tikslas.

P. Narvydas.

Šiaurėj nukritęs didžiulis meteoras

Pereitų metų lapkričio 20 d. buvo smarkus žemės drebėjimas, kurį užregistravo Indijos, Hamburgo ir Milano seismografų stotys. Ilgą laiką nebuvo galima surasti šio drebėjimo centro. Pagaliau nuspręsta, kad šis žemės drebėjimas įvykęs Grenlandijos salos tolimoje šiaurėje, bet smulkesnių žinių apie šią katastrofą nėra. Dabar susirado šią hipotezę remiančių faktų. Iš tolimiausių šiaurės Grenlandijos pakraščių atplaukia milžiniški ledų kalnai, kurie apkibę tukstančiais negyvų baltųjų lokių ir ruonių. Ypač ties Newfoundlando pakraščiais pastebėta daug negyvų juros gyvunų. Dabar manoma, kad šis žemės drebėjimas įvykęs Bafina įlankoje. Ir manoma, kad šį drebėjimą iššaukė ne požeminiai sprogimai, bet milžiniško meteoro nukritimas. Meteoras krisdamas galėjęs sulaužyti didelius ledų plotus, kurių gabalai dabar plaukia į okeaną.

Nuomaris išgydomas

Vienas Amerikos gydytojas pranešė, kad jis suradęs budą gydyti nuomario ligą. Nuomariu sergą tie žmonės, kurių smegenys prislėgtos kiaušu. Jei pašalinti tą slėgimą, ligonis pasveiksta, tik reikia padaryti galvoje operaciją.

pasaulis smulkmenose

Danijoje daromi bandymai apsieiti be orkestrų kariuomenėje. Neseniai danų armijos manevruose buvo išbandytas vežimas su patefono plokštelėmis, griežusiomis vietoj orkestro. Nelabai seniai panašų "muzikos vežimą" siulė Radio bendrovė Jungtinių Amerikos Valstybių armijai. Tokia muzika esanti du kartu garsesnė už orkestrą.

Didžiuma Olandijos žemės yra žemiau juros lygio.

Muilas iki viduramžių žmonėms buvo tik žinomas, kaip vaistas ir plaukų šviesintojas, dažytojas, bet ne kaip švarai palaikyti priemonė. Turtingoji žmonių klasė kuną švarai palaikyti naudojo aliejus ir kvepalus, kuriais kuną ištrindavo. Aliejams nuimti vartojo peilio pavidalo nudrožtą pagalį. Neturtingieji maudydamiesi, prausdamiesi vartodavo pelenus arba smėlį.

Čekoslovakijoj, Bratislavos mieste inžinierius Emil Bondy dirba smuikus iš popieriaus. Jie daug pigesni, nes lengviau padirbami. Tokių instrumentų balsas esąs gražus.

Pirmieji pasaulyje tiltai

Sekantį kartą, kai važiuosit per tiltą, bandykit įsivaizduoti, kaip atrodė pirmasis kada nors pastatytas tiltas.

Žmogus, kaip žemės padaras, buvo verčiamas alkio, savo smalsumo bei noro kitus pavergti, ieškoti naujų apsigyvenimui vietų ir budų pavergti gamtą jam tarnauti. Panašiu budu gal jam atėjo mintis arba reikėjo statyti pirmąjį tiltą.

Vėjo išverstas medis buvo pirmasis jam pavyzdys, o likusioji dalis buvo padaryta žmogaus proto bei kuno jėgomis. Nulygines vieną šoną medžio, jis galėjo persikelti per upelį. Platesniems upeliams bei upėms pavartojo ilgesnius medžius, bet medžių ilgumas yra ribotas, kaip tuo tarpu, reikėjo persikelti per platesnius vandenis. Romėnai išsprendė šią problemą. Jų valstybė buvo labai didelė ir jiems reikėjo greitai bei saugiai perkelti savo kariuomenes iš vienos vietos į kitą, taip pat ir per upes. Romėnų arka arba pusratis buvo pritaikyta statant tiltus per mažesniasias upes. Šimtmečius vėliau griuvėsiai senųjų romiečių tiltų buvo imami už modelius statant Europoje tiltus.

Laimingi virėjai

Imperatoriai dažnai geriau apdovanodavo savo virėjus, negu karo didvyrius. Williamas Užkariautojas, Anglijos karalius, taip buvo patenkintas savo virėjo, Tecehin'o, pagaminta sriuba, kad jam užrašė rumus ir pensiją iki gyvos galvos.

Kaulus pasidalindavo

Pirmuose krikščionybės amžiuose miestai kariaudavo su miestu dėl šventųjų kaulų — palaikų. Šeštame šimtmetyje, Bais miesto, Prancuzijoje, gyventojai kariavo su St. Vitre miesto gyventojais už šv. Marso palaikus. Mat, buvo pastebėta arba paleisti gandai apie nykstančius stebuklus prie jo kapo. Galų gale, ginčas ir muštynės buvo baigtos, abiem pusėms susitarus kaulus pasidalinti.

Brazilijoj randama gyvatė boa, smauglys, yra didžiausia iš visų gyvačių.

KAIP LIETUVIAI SENOVĖJE KARIAVO

XIV amžiuje Vokiečių Ordinas puldinėjo, kaip ir anksčiau Lietuvą. Ypač didelių žygių buvo sumanęs Algirdo ir Kęstučio laikais Ordino magistras Lindolfas de Vetgen, bet jie pasibaigė visišku krachu. Magistratas gavo atsistatydinti. Naujas išrinktas Ordino magistras Henrikas Diusemeris pakeitė karo taktiką su lietuviais. Anksčiau Ordinas tikėjosi umai dideliais žygiais nukariautį Lietuvą. Tai nepavykus, nutarė imtis partizaniškos kovos, pulti dažnai ir nedideliais buriais, palengva naikinti ir silpninti Lietuvą, išdeginant triobesius, išžudant gyvulius, žudant ir išsivarant į nelaisvę gyventojus.

Ordinas turėjo pasistatęs Lietuvos pasieny pilių, iš kurių, staiga įsiveržęs į Lietuvos pakraščius, juos nuteriodavo ir skubiai grįždavo atgal, kad jų neužpultų susirinkę lietuviai.

Didesnių įsiveržimų į Lietuvą vokiečiai kasmet surengdavo po du: sausio arba vasario mėnesį, kada budavo užšalusios upės ir balos, ir antrą — apie Žolinę, kada budavo sausiausi keliai. Šie žygiai budavo maždaug reguliariški ir kartais gana tolimi, iki Vilniaus.

Be šitokių reguliariškų žygių, budavo nemaža smulkesnių vadinamų reizų, kai kuriais metais net iki aštuonių. Kai tik į Ordiną atvykdavo iš Vakarų Europos svečių ritierių, šitas, norėdamas suteikti jiems malonumo ir kartu pasinaudoti jų jėga, surengdavo jų garbei reizą į Lietuvą.

Visi reizai budavo atliekami maždaug vienodu budu, tam tikra sistema. Ordinas siųsdavo raitąją kariuomenę (retai kada — pėstininkus), kuri Nemunu pasikeldavo gilyn į Lietuvą, čia pasiskirstydavo į kelis burius, kurie eidavo pirmyn į sutartą vietą, kad ten su varytų nesuspėjusius pasitraukti gyventojus. Žodžiu sakant, taikydavo medžioklės taisykles. Pasiskirstę buriai stengdavosi apsupti kuo didesnį gyvenamąjį plotą. Gyventojai, patyrę vokiečių žygį, slėpdavosi su gyvuliais ir kitu turtu miškuose. Nuėjus gilyn vokiečiams, lietuviai užversdavo nukirstais medžiais kelius, palaukdavo grįžtančių ir, užtaisę spąstus, netikėtai užpuldavo. Kai kada šitokiu budu sunaikindavo didelius kryžiuočių burius.

Kryžiuočių reizai Lietuvoje trukdavo apie 3 — 5 dienas, o retai 10 dienų. Mat, Lietuva buvo dar retai gyvenama, be to, jos turtai dažnai naikinami, todėl didesnei kariuomenei čia pritrukdavo maisto ir pašaro, ir turėdavo greit trauktis. Nuo 1345 m. iki 1377 m. Vokiečių Ordinas surengęs į Lietuvą 70 didesnių žygių ir Livonijos Ordinas — apie 30.

Lietuviai tuo pat atsimokėdavo vokiečiams. Bet lietuvių mažesnė kariuomenė negal. nes ten jau buvo tais laikais nemaža stiprių miestų gyventojų buvo daug tirščiau Kad Prusų kraštas buvo tirščiau gyvenamas ir daug turtingesnis, tai ten galėdavo žygiuoti ir didelė lietuvių kariuomenė, rasti pakankamai maisto ir pašaro. Taip lietuviai ir darydavo. Įsiveržę su didele kariuomene išgrobdavo dideles turtingas apylinkes ir su grobiu skubiai grįždavo į Lietuvą.

Taip ėjo nuolatinės kovos lietuvių su amžinais savo priešais vokiečiais. Nei vienį nei kiti neturėjo didelės persvaros. Valstybės nepakitėjo.

Ir vokiečiai ir lietuviai naikindavo vieni kitų pasienio pilis. Įsiveržę paimdavo pilis, sudegindavo ir atsitraukdavo. Sudegintas pilis ir vieni ir kiti atstatydavo. Stipriausia lietuvių pilis buvo Kauno. Vokiečiai prie Nemuno netoli Kauno turėjo Marienburgo pilį (past. 1368 m.), o dabar arčiau, Nemuno saloje, — Gotesverderį (1369). Prusų krašte svarbiausias vokiečių punktas buvo Ragainės pilis. Lietuviai savo krašte prie Nemuno turėjo ir daugiau pilių, mažesnių Jurbarko, Veliuonos ir kit.

Lietuviai turėjo pilių jau labai seniai — priešistoriniais laikais. Pilis statydavo aukštose vietose (ant kalnelių) prie upių ir ežerų, ten, kur priešai lengviau galėjo įsiveržti į kraštą. Seniau pilys budavo labai paprastos, medinės, o vėliau išmoko iš kryžiuočių statytis murinių pilių Vakarų Europos pavyzdžiais. Įvairios rušies pilių Lietuvoje buvo labai daug: apie 1000 Did. Lietuvoje ir apie 500 Prusuose.

Pilis statydavo šiaip. Kalnelio kraštus stačiai nukasdavo ir juos, kad negriutų, apkaldavo stačiais medžiais, o šiuos išpindavo arba degtu moliu iškrėsdavo. Nukastas žemes supildavo ant kalno, kad jis butų aukštesnis. Aplink pilį iškasdavo griovį ir prileisdavo jį vandens. Griovio kraštu supildavo volą. Per griovį padarydavo pakeliamą tiltą. Už volo budavo antroji pilies dalis, vadinamasis priepilis. Čia budavo triobesiai žmonėms gyventi ir gyvuliams.

Pilyse pavojaus metu budavo laikomos iš vietinių gyventojų įgulos. XIV amžiuje, kai lietuviams teko beveik be paliovos kariauti, turbut, pilyse stovėdavo nuolatinės įgulos. Visas kraštas buvo paskirstytas į rajonus, kurie priklausė vienai ar kitai piliai. Pilies rajono gyventojai iš eilės po mėnesį ir daugiau eidavo pily sargybą. Pilis, savo rėžtu, savam rajone turėdavo išstatytus sargybininkus, kurie, pastebėję besiartinantį priešą, degdavo laužus, tuo budu duodami ženklą apie gresiantį pavojų. Tada gyventojai su turtu slėpdavosi, o pilies įgula rengdavosi atremti priešą. Jei priešai apguldavo pilį ir kildavo didesnių kovų, tai šio rajono ir net gretimų rajonų kariai skubėdavo apgultiesiems į pagelbą. Įgulai vadovaudavo pilies viršininkas. Viršininkus skirdavo didysis kunigaikštis iš vietinių bajorų.

Taip teko lietuviams grumtis su vokiečiais kryžiuočiais iki XIV amžiaus pabaigos. Kai Vytautas Didysis sutriuškino 1410 m. prie Griunvaldo vokiečių galybę, liovėsi ir šios kovos. Vytautas nuvedė vakaruose tą sieną, kurią iki šiol su vokiečiais teturime.

Nk. Jn.

Tel.: BRyant 9-7763
Clement Vokietaitis
ADVOKATAS
113 West 42nd Street
NEW YORK, N. Y.

NOTARY PUBLIC Telefonas: STagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
660 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai. Nuliudimo valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas yra užtikrintas ir už prieinamą kainą.

DIDELĖ EKSKURSIJA **Į LIETUVĄ**
Rengiama Vadovybėje
AMERIKOS LIET. LAIVAKORČIŲ AGENTŲ SĄJUNGOS
IŠPLAUKS IŠ NEW YORKO
BALANDŽIO 11, 1934
PAGARSĖJUSIU GARLAIVIU
STATENDAM
Tiesus ir parankus susisiekimas į KLAIPĖDĄ ir KAUNĄ per Rotterdamą.
Skaniausio maisto gausingam suteikime patarnauja mandagus ir prityrę patarnautojai. Specialiai pasilinksminimai, kaip įvairus žaislai, koncertai, judomi paveikslai ir t. t.
PLATESNIŲ INFORMACIJŲ KLAUSKITE PAS:
Ambraziejus J., 168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.
Atlantic Travel Service, K. Sidabras, Prop., 342 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Barkevičius P., 678 N. Main St., Montello, Mass.
Dirva, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio.
Molis P., 1730 — 24th St., Detroit, Mich.
Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Sekys J., 433 Park St., Hartford, Conn.
Trečiokas A. S., 197 Adams St., Newark, N. J.
Varašius A., 1200 Carson St., S. S. Pittsburgh, Pa.
Vienybė Travel Bureau, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Washner C. J., 2013 Carson St., S. S. Pittsburgh, Pa.
Žemantauskas J., 130 Congress Ave., Waterbury, Conn.
HOLLAND-AMERICA LINE

100 METŲ, KAI VEDĘ

Jugoslavijos laikraščiai plačiai aprašo vienos senos vedusiųjų poros įdomias ir gal vieninteles pasaulyje sukaktuves. Viename Jugoslavijos kaime Klinove jos gyventojai Stojanas ir Jeljia Dimitrijevičiai šiomis dienomis atšventė savo jungtuvių 100 metų sukaktuves.

Vedė jie 1834 metų pradžioje. Jaunikis tada turėjo 23 metus amžiaus, o jaunoji 19. Dabar jis turi 123 metus, o jo žmona — 119 metų. Abudu jubiliatai jaučiasi visai sveiki. Iš viso turėjo 4 vaikus, kurių du žuvę kare su turkais, kiti du seniai jau mirę.

LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAS ŽODYNĖLIS. Praplėstas. Mažo formato tinka kišenėje nešiotis. $1.00. Žodynėlis naudingas kiekvienam nors ir gerai Reikalaukit "VIENYBĖJ."

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Ketinantiems keliauti į Lietuvą ateinančia vasarą primename, kad jau laikas rengtis. Ypač turi pasiskubinti Lietuvos piliečiai, nes jų dokumentų paruošimui reikia daug laiko.

Amerikos piliečiams reikia gaut U. S. Passport. Tą pasą reikia vizuoti Lietuvos konsulate New Yorke ar Chicagoje. Reikia taip pat ir kitų konsulų vizų, jei manoma keliauti per svetimas valstybes.

Svarbiausia — jau dabar reikia pasirinkt kelionei gerą laivą ir užsisakyt vietą.

Lengviausia, patogiausia ir smagiausia keliauti į Lietuvą su bet kuria organizuota ekskursija. Mat, tuomet susidaro smagus lietuvių burys, kurio visais reikalais rupinasi laivo valdybos paskirtas tvarkytojas. Jis paskiria laive geras vietas, rengia kelionėje pasilinksminimus, rupinasi bagažu, dokumentais ir visais keleivių reikalais iki pat kelionės galo. Dėl to ir reikalinga registruotis į ekskursiją kiek galima iš anksto, kad tvarkytojas žinotų, kiek bus keleivių, kuriems reikės parupinti viskas ne tik laive, bet ir Klaipėdoje ir Lietuvos traukiniuose.

Nereikia manyti, kad ekskursija į Lietuvą panaši į ekskursijas vedamas į pikniką, ar kokį parką, kur visi vienoje govedoje sekioja paskui vadovą. Keliaujant į Lietuvą ekskursininkams tokių priverstinų varžymų nėra. Čia kiekvienas keleivis elgiasi, kaip jam patinka ir daro, ką tik nori. Organizatorius tik tvarko keleivių reikalus ir visame pagelbsti, kas tik į jį kreipiasi.

Ateinančiai vasarai ruošiamos Agentų Sąjungos užgirtos šios ekskursijos iš New Yorko į Klaipėdą:

Balandžio 11 d. Olandijos laivu STATENDAM, per Rotterdamą.

Gegužės 3 d. Anglijos ekspresiniu laivu AQUITANIA, per Southamptoną, vienybiečio Bukšnaičio asmeniškai lydima.

Gegužės 12 d. Skandinavų laivu UNITED STATES, per Kopenhagą.

Gegužės 28 d. Švedų laivu GRIPSHOLM, tiesiai į Klaipėdą.

Birželio 16 d. Anglijos ekspresiniu laivu BERENBARIA, per Southamptoną, asmeniškai vadovauja Stepas Bergenas.

Liepos 3 d. Švedų laivu GRIPSHOLM, per Gotenburgą.

Liepos 12 d. Vokietijos laivu STUTTGART, tiesiai į Klaipėdą.

Rugpiučio 1 d. Amerikos laivu WASHINGTON, per Hamburgą.

Patariame pasirinkti vieną šių ekskursijų ir tuoj kreiptis į arčiausią lietuvį agentą, ar į Vienybės Kelionių Biurą:
VIENYBĖ TRAVEL BUREAU
193 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

BUČKIS PRAŽUDĖ ANGLŲ KARIUOMENĘ

Anglų burų karo metu, kaip žinome, anglai buvo smarkiai sumušti ties Majubo kalnu. Burai šiame mušyje sunaikinę kuone visų anglų armiją. Gyvi liko tik generolas Kalijus su keleta kareivių. Bet tik dabar sužinotos priežastys, kodėl anglai taip skaudžiai pralaimėjo. Pralaimėjimo priežastis buvo — bučkis.

Tada Anglijos pasiuntiniu Uragvajuje buvęs kažin koks jaunas diplomatas, kuris įsimylėjęs kažin kokią vietos gražuolę.

Vienose iškilmėse jaunasis diplomatas pasipiršęs gražuolei ir iš jos susilaukęs teigiamo atsakymo. Anglas nieko nelaukdamas visiems pranešęs apie savo sužiedotuves. Bet tuo momentu, kai jis norėjęs visų akivaizdoje pabučiuoti sužadėtinę, prie jo priėjęs pasiuntinys ir padavęs telegramą. Jaunasis diplomatas taip buvęs laimės apakintas, kad telegramos neskaitydamas įsikišęs ją kišenėn, kad paskiau paskaitytų.

Ir apie telegramą atsiminęs tik kitą dieną, kai tarnas ją aptikęs diplomato švarko kišėje. Vos diplomatas išsiiravęs telegramą, jis išbalęs kaip popieris. Telegramoj buvo įsakyta tuojau iš Montevideo išsiųsti į Kapštatą karo laivyną, kuriuo butų atvežta 1.000 kareivių pasparos kovojančiam su burais generolui Kalijui. Dabar įsakymo išpildyti jau nebuvo galima, nes iš Montevideo anglų laivynas jau buvęs išplaukęs nežinoma kryptimi. Bevielio telegrafo tada dar nebuvo.

Tada diplomatas pasiuntęs nedidelį kanonierinį laivą, kad tas surastų laivyną. Laivas dėl audros greit grįžęs uostan. Ir tokiu budu šio diplomato bučkis Anglijai kainavo labai brangiai.

Mikroskopas ligoms tirti pirmu kartu buvo panaudotas septynioliktame šimtmety. Jį panaudojo vokietis Athanasius Kircher.

JUNIPER 5-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

Tel.: Stagg 2-4409
A. RADZEVIČIUS
GRABORIUS
(Undertaker)

402 Metropolitan Avenue
netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.
Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Pokyliams

TARKA

TARKOS VIETOS ŽINIOS

(Mūsų šimtaprocentinių garbei ir šlovei)

Vasario 16 d. 10 val. ryte klausau p. Matusevičiaus radio programos. Balsas iš aparato (orkestras): Lietuva Tėvynė Mūsų... Toliau: ...jau šešiolika metų, kai Lietuva laisva... (Balsas iš už sienos): bet tu r..... neilgai busi laisvas... Baigdamas p. Matusevičius pranešė, kad jis dar šį vakarą, 15 min. iki septynių, vėl duoda programą. Dainuos Operetės choras, etc.

Taip. Ir aš nepoilgam sužinojau, kad p. Matusevičius vos tik pabaigė tą programą, buvo padėtas per jo "draugus" už "grotų" ir, galbut, su tikslu kad jis savo vakarinę tos dienos programą negalėtų baigti, kaip ketino... Ir vėliau Tarkos reporteris tikrai sužinojo, kad p. Matusevičių padėjo už "grotų," bet tik trumpam laikui, nes jo draugai jo neapleidžia. Vienas ponas nuo Bedford Ave. tik pasirašė ir, sako, Matusevičiui: "Eik prie savo radijušo ir vėl šauk, kad Lietuva laisva..."

Reporteris girdėjo tuo reikalu daug komentarų. Vienas sako: "Šimtaprocentinių bosas jau išėjo iš krieso ir nemoka diriguoti: aiskrimą bevalgydamas visai suskydo, tegul, sako, ateina pas p. Truncą, o čia pavalgys gerų kopustų, tai tada galės geriau diriguoti ir tie procentai sustiprės."

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

— Pone Kriaukšt, kas yra diplomatas? — Piu.

— Pone Piu, diplomatas yra tas, kuris laiko ant sienos kitų gautus diplomus, o pats jokio neturi.

— Pone Kriaukšt, mano pati labai pikta ir kai labai įpyksta, tai kanda. Ką aš turėčiau daryti? — V. Letukas.

— Pone V. Letuk, įpykdyk gerai savo pačią ir įsidėk į rankovę plytą. Kai sykį atkąs dantį, tai daugiau nereikės kąsti.

— Pone Kriaukšt, ką reiškia titulas? — J. Dėdė.

— Pone J. Dėdė, kas tetulės tai ne dėdės.

— Pone Kriaukšt, ar NRA sutrumpinimas valandų pagerino bedarbių buklę? — B. Dikunas.

— Pone B. Dikune, pagerino ir labai daug. Kuomet žmogus nedirba, tai jam buna labai ilga diena, o kai sutrumpino valandas, tai nedirbant greičiaus diena prabėga.

— Pone K, kodėl kunigams nevalia apsivesti? — P. Tykulis.

— Pone Tykuli, aš žinau žmogų, kuris turėjo pačią ir didelius vaikus, o pasidarė kunigu. (Reikėjo klausti, kodėl katalikų kunigui nevalia apsivesti? Red.)

— Pone Kriaukšt, jeigu jau į visus klausimus atsakai, tai atsakyk ir į tą. Sako, kad prie žmogaus mirties stovi angelas ir velnias, ar tas teisybė? — D. Gyvis.

— Pone Gyvi, aš ir dar gyvas, tai iš kur aš galiu žinoti, ar stovi ar ne? O mirusieji man nerašo apie tai.

— Pone Kriaukšt, mano sunus neklauso, nedirba, duktė vaikščioja su svetimtaučiais, ką aš turiu daryti su tokiais vaikais? — Papa.

— Gerbiamas Papa, tavo vaikai galbut nusidavė į savo tėvą. Man vienas skundėsi taip pat. Sako — "Auginau, auginau tuos savo vaikus, bet vis nedideli žmonės."

— Tai kągi, Petkų Eliziutė vistik išteka už to artisto? Bet, rodos, jis jau buvo vedęs?

— Taip, jau triskart! Dukart Amerikoj ir vieną kartą rimtai...

Užsirašyk Tuojau
"AMERIKOS LIETUVĮ" METAMS IR
GAUŠI GRAŽIAI SPALVUOTĄ ISTORINĮ
Dariaus-Girėno Kalendorių DOVANAI
Amerikos Lietuvis yra bepartyviškos krypties savaitinis 8-nių puslapių laikraštis. Prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50; Užsieny — Kanadoj $2. metams
Jam bendradarbiauja žymus Amerikos ir Lietuvos rašytojai
Pageidautumem, kad ir Tamsta su jų raštais susipažintumei
Amerikos Lietuvis
14 VERNON STREET, WORCESTER, MASS.

Tel.: NEwtown 9-4464
NOTARY PUBLIC
A. VALANTIEJUS
GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS IR ABELNA APDRAUDA
54-41—72nd STREET,
Maspeth, N. Y.

"GARSAS" BAKERY
A. Šrupskis, savininkas — Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RUŠIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS, SIUNČIA PAŠTU IR EKSPRESU

Tel. Stagg 2-0783 NOTARY PUBLIC
Juozas Levandauckas
GRABORIUS
Patarnauju visiems be skirtumo. Parsamdau automobilius kiekvienam reikale: vestuvėms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Kainos žemos.
Ateikite ir Persitikrinkite
107 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

NEPAPRASTAI DIDELIS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTUVIŲ MINĖJIMAS

Pereitą sekmadienį, vasario **25 dieną,** Brooklyn Labor Lyceum **salėje** buvo nepaprastas **vakaras.** Jau ketvirtą valandą **tiršta minia** pradėjo plaukti į **salę.** Apie penktą valandą **didžiulė** salė jau buvo taip prikimšta, kad "uodas snapo negalėjo įkišti."

Mat, šitas nepriklausomybės **minėjimas** buvo kartu sujungtas su kompozitoriaus Miko **Petrausko** 60 metų sukaktuvėmis. Ta pačia proga Operetės **Draugija** taip pat pagerbė ir **savo meisterį,** kurio kurinį, **ataustą** žmonių nuotaikos motyvais, ji čia buvo pastačius ir, **reikia** pripažinti, labai gerai **suvaidinusi.**

Na, bet iš eilės.

Programą atidaro jos vedėjas **Pr. Bajoras.** Giedami Lietuvos ir Amerikos himnai. Toliau gieda Operetės Draugijos **Choras ir WMBQ** Lietuvių Radio **Valandos** mokyklos mokinių **choras.** Gieda puikiai. **Tikra šventės** nuotaika. Nežiurint to, kad nepersenai Strumskis turėjo auto nelaimę, ir **beiveik** iš lovos atėjo vesti savo **chorą,** kaip visados, tai ir šį **kartą** jo dirigavimas buvo kupinas ugnies.

Toliau skaitomas Nepriklausomybės paskelbimo aktas. **Skaito Pr. Bajoras.** Vėl Operetės Choras gieda Maldą už **žuvusius** dėl Lietuvos nepriklausomybės. Dainuoja WMBQ **Liet. Radio** Valandos mokyklos **mokinių** choras dar dvejetą **dainelių:** Skamba varpai ir **Jaunimo** maršas.

Po šių dainų kalba vicekonsulas **P. Daužvardis.** Jis, šių **šešiolikos** metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių **proga,** pastebi, kad šiandien Lietuva pažengusi į priekį ne tik **politiškai,** bet ir ekonomiškai. **Lietuvos** krastas, jis sako, eina **geru** ir teisingu kulturos keliu. **Visas** kraštas nutiestas mokyklų **tinklu,** dėl to jaunoji karta **išaugs** šviesesnė. Po jo kalba **S. E. Vitaitis,** Tėvynės redaktorius. Kalbėtojas, ilgėliau **apsistodamas** ties kompozitoriaus **Miko Petrausko** 60 metų **gimimo** sukaktuvėmis, smulkiai vaizduoja šio, taip gerai **pažįstamo** Amerikos lietuviams **muziko,** padarytus nuopelnus.

Po dešimties minučių pertraukos, antrajai programos **daliai** duodamas vaidinimas. **Dviejų** veiksmų Miko Petrausko komponuota operetė Birutė. Vaidinimas nusisekė, labai nusisekė, geriau, negu tikėtasi. Sunku butų sakyti, **kurie** iš tokio didelio vaidilų **burio** pasižymėjo geriausiai. **Teisinga** butų pastebėjus, kad **visi** vaidilos vaidino gerai. **Ypač** gerai vaidino ir dainavo **Zosė** Vitaitienė, vaidinusi pačios Palangos mergelės Birutės rolę. Po jos seka V. Bukšnaitis ir K. B. Kraucinnas. Bet **aš** labai nusikalsčiau prieš kitus vaidilas, nepažymėjęs jų **vardų** ir nepasakęs, kad jie **visi** taip pat buvo šio didingo **vakaro** žvaigždėmis. Ir štai **tie** vardai: P. Bukšnaitis, A. S. **Šteinis,** F. Morkus, S. Kazemekas, A. Župka, M. Steinys, A. **Kisielius,** L. Bukšnaitienė, E. **Skralakiurė,** A. Čertieciutė, E. **Kuburis,** J. Šabliskas — visi **jie** labai gerai atliko savo roles. Matyt, jie visi, sie Operetės nariai, supranta, kad tik **per** darbą galima pasiekti didelių kurybos meno laimėjimų. Dėl to jie taip dirba, dėl **to** jie visi taip mėgiami musų **publikos.**

Kaip dainoms, taip ir šian Birutės vaidinimui dirigavo A. Strumskis. Režisavo, jau nemažiau šiandien plačiai žinomas Amerikos lietuvių visuomenei Pijus Bukšnaitis, muzikas, laikraštininkas ir aktingas visuomenės veikėjas. Sceną tvarkė M. Šteinys.

Be to, Lietuvių Radio Valandos vedėjas V. Matusevičius, kurio iniciatyva buvo suorganizuota lietuvių jaunimo mokykla ir kurios mokiniai čia taip gražiai padainavo, taip pat tarė keletą žodžių. Visiems giliai įsmigo tas, ką Matusevičius pasakė: "Yra žmonių, kurie nori mane išstumti iš dabartinės radio stoties, bet aš, norėdamas ir toliau jums, gerbiamieji, tarnauti, keliuosi kad ir į kitą stotį, bet programos neapleisiu." Publika griausmingais plojimais išreiškė Matusevičiui savo užuojautos ir kartu paskatinimo. Pasirodo, kad kai kurių, pusėtinai purvinų, žmonių intrygos nuėjo taip toli, kad norima ne tik pakenkti jau įsigyvenusiais Matusevičiaus radio valandai, bet net visai ją nugalabinti. Bet, reikia abejoti, ar tiems žmonėms pasiseks, nes Matusevičius turi savo šalininkų ne šimtais, bet tukstančiais.

Operetės choras, kuris aktingai veikia jau nuo 1914 metų, iš tikrųjų sąžiningai tarnauja lietuvių visuomenei. Ko musų politikos partijos negalėjo padaryti su politine doktrina, tą visados atlikdavo ir dabar atlieka Operetės Draugijos choras su savo puikiai skambančia daina.

Šitas nepriklausomybės minėjimas įrodė, kad Operetės choras, kurį sudarė Amerikos pažangiosios visuomenės dalis iš tikrųjų turi plataus pasitikėjimo musų žmonėse. Tas ar kitas "šikšnosparnis" gali sau ambryti, ką tik nori, bet pažangieji Amerikos lietuviai ne tuščiais žodžiais, bet gerais kurybiniais meno darbais iš tikrųjų stiprina lietuvybę.

Nežiurint to, kad į šią pramogą bilietų kainos gana aukštos, nuo 50 centų iki dolerio, bet publikos buvo apie du tukstančiai. Gerai kažin kas pastebėjo: "fašistai su katalikais, iš vieno eidami, net bę bilietų nesutraukė tiek publikos, kiek vidurinė srovė, imdami už bilietą po dolerį." Šitą pastabą reikia laikyti teisinga dėl to, kad yra keletas liežuvių, kurie nuolatos mala, kad pažangieji tautininkai jau atgyvenę savo dienas. Bet tai menkniekis. Taip jau visados buna. Yra žmonių, kurie dirba, bet yra ir tokių, kurie griauja. Dar nebuvo atsitikimo, kad griovikai butų kada nors laimėję.

Šitos nepriklausomybės sukaktuvių minėjimas bus neužmirštinas. Pažangioji musų visuomenės dalis parodė, ką ji gali.

Geležinė Galva.

STIPRUOLIAI LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBE

Sekmadienį, vasario 25 d., Lietuvių Piliečių Klubo salėje įvyko nepaprastas vakaras, kur buvo rodoma nepaprasta žmogaus fiziška jėga. Programoje dalyvavo tvirtuolis Maksymiak ir jo žmona, kurie kilnojo labai sunkius daiktus, lankstė rankomis, liemeniu ir net dantimis geležines štangas. Taip pat dalyvavo ir lietuvis A. Kundrotas, kuris, savo laiku, po visą Amerika važinėjo, scenoje rodydamas žmogaus jėgos galybę.

Šioje pramogoje žmonių galėjo buti kur kas daugiau, bet manoma, kad blogas ora žmones sutrukdė.

BROOKLYNO BIZNIERIŲ IŠLEISTUVĖS ARTISTUI BABRAVIČIUI

Musų žymiausias artistas-dainininkas Juozas Babravičius šiomis dienomis paliks Ameriką ir išvažiuos į tėvynę Lietuvą. Tokius artistus, kaip musų Babravičius, kitos tautos moka tinkamai pagerbti ir jų išleistuvėms ne tik iškilmingus bankietus surengti, bet ir brangiomis dovanomis apdovanoti.

Neatsilikime ir mes. Atsisveikinkime su musų mėgiamuoju ir mylimuoju dainininku, apdovanokime jį nors nuoširdžiais linkėjimais, pavalgykime su juo atsisveikinimo vakarienę, kurią tuo tikslu surengė Brooklyno ir Long Islando Vaizbos Butai ateinančio ketvirtadienio, kovo mėn. 1 d., 8 val. vakare, Lietuvių Piliečių Klube, 80 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Vakarienės laiku gerbiamasis artistas padainuos žavėjančių dainų, kurių gal ir nebus progos kitą kartą išgirsti.

Nuolankiai kviečiame gerb. Tamstą su draugais atsilankyti į visų mylimo artisto išleistuves, užsisakant vietas nevėliau vasario 28 d. 7 val. vakare.

Jus gerbiantys

Brooklyno ir Long Islando Vaizbos Butų nariai: J. Ambraziejus, A. Povilanskas, F. Venys, M. Laukus, P. Bukšnaitis, G. J. Jokubaitis, A. M. Augunas, G. Šliakys ir J. Traigis.

Vietų užsakymus priima: J. Ambraziejus, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y., Telefonas Evergreen 8-7179; M. Laukus, 214 Bedford Ave., Tel. Evergreen 8-3540; F. Venys, 37 Scholes St., Tel. Evergreen 7-8935-J.

Įėjimas asmeniui $2.00.

IR VĖL PAKĖLĖ MIESTO MOKESČIUS

Miesto valdyba praneša, kad miesto mokesčiai šiais metais bus dar daugiau pakelti. Dabar, paskirsčius pagal miesto sekcijas, reikės miestui mokėti už nejudomą turtą šiaip: Manhattan, $2.72 nuo kiekvieno $100 įvertinimo; Bronx — $2.71 nuo šimto; Brooklyn — $2.81; Queens — $2.83; Richmond — $2.80 nuo šimto.

NEW YORKE VĖL SNIEGO PUGA

Vasario 25 d. New Yorke ir visose šiaurinėse valstybėse vėl siaučia sniego puga ir šalčiai. Traukinių ir busų susisiekimas su kai kuriomis vietomis už New Yorko ir Long Island vėl nutrauktas. Tukstančiai žmonių ir mašinų bando kelius paliuosuoti nuo pusnių ir sniego. New Yorke susisiekimas suparalyžiuotas.

IŠKRITĘS IŠ 5-TO AUKŠTO NUSILAUŽĖ TIK RANKĄ

New Yorke 57 Rutgers St. gyventojas J. Foch iškrito per langą iš penkto aukšto. Bet nusilaužė tik ranką. Iškritęs, Foch pats atsikėlė ir nuėjo į ligoninę.

Į NEW YORKĄ ATSKRIDO VANAGAI

Matyti šalčio ir bado verčiami, iš miškų ir kalnų į New Yorką atskrido daugybė arų ir vanagų, kurie pradėjo gaudyti mieste karvelius. Vanagai toki drasus, kad dienos metu gatvėse gaudo ir sudrasko karvelius.

AR GALIMAS DALYKAS?

Šiomis dienomis buvo stebėtina, išgirdus, kad yra smeiziama draugo Matusevičiaus darbai per Lietuvių Radio Valandą. Ar tai jau galimas dalykas, kad tarp musų lietuvių atsiranda dar tokių silpnaprotių žmonių, kuriems jau gėda vadinti tautiečiais, nes geri tautiečiai mažiausios šalies nepeikia, o jau tik musų Lietuva visiems atsižymėjus iki šiol.

Kur buvo lietuvių balsas girdėti oro bangomis tada, kai draugas Matusevičius to darbo nevedė? Kodėl tie draugai, kurie dabar moka rasti kaltes, nepaskelbė patys per orą lietuvių tautos? Kad jeigu toki atsižymėję esate, reikėjo parodyti savo tautišką meilę. Kodėl atidavėte garbę kitam tą darbą atlikt? Kur buvote? Gal užsnudę sėdėjo, kur ir kada tautos balsas pabudino, tai sukruto, kad jau čia kas naujo skamba per orą.

Bet ne! nesikrutinkit iš savo kampų ir neaušinkit savo burnelių, nes ir kitos tautos į tokius dėmesio nekreipia. Sako, katras prastas tautietis savo tautai, tai yra prastas ir kitai tautai; matot, kad patys save tiktai uždyką įsižeidėt.

Žodžiu sakant, gaila tiktai vietą užimt laikrašty rašyt apie tokius. Gal į senatvę atėję pasieks geresnio proto ir supratimo, ką reiškia tauta.

Dabar, visi lietuviai kartu tariam: LAI GYVUOJA Lietuvių Radio Valanda po vadovyste atsižymėjusio tautiečio Matusevičiaus. Linkiu geros laimės visiems tos valandos rėmėjams.

Kai gaunate šmeižimo laiškų, tai tiktai gurbe jiems vieta, o ir tai dar perdaili vieta.

Kearny Klausytoja.

KAIP LONG ISLAND'O LIETUVIAI MINĖJO LIETUVOS ŠVENTĘ

Subatos vakaras. Vasario septyniolikta. Oras labai šaltas ir slidus keliai, bet nieko nepaisome, važiuojame į Yaphank salę švęst Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Salė didelė, bet žmonių neiabai daug. Lukuriuojame keli sustoję. Ogi žiurime, kad pp. X. Strumskis, M. Strumskienė ir artistas J. Babravičius jau čia seniai laukia. Nežiurint nepatogios kelionės, jie atvažiavo anksti. Palaukta iki devintos valandos, susitarta pradėt vakaro programą. Pirmininkas p. A. Lapė atidaro vakarą ir perskaito Lietuvos Nepriklausomybės Deklaracijos tekstą. Sugiedama Lietuvos himnas ir perstatomas artistas p. J. Babravičius, kuris sudainuoja: "Kur bakužė samanota" ir kitą dainelę. Publika kurį laiką spokso su atdaromis burnomis ir lyg visi vienu balsu norėtu kažin ką sakyti, bet staiga pradeda smarkiai ploti. Viena klausytojų, kuris daug kartų girdėjo J. Babravičių dainuojant, man sako: "Ir kažin kodėl mus artistas J. Babravičius negauna dainuot Metropolitan Opera House? Juk jis nežemiškai gražiai moka dainuot." Aš sakau, gal dėl to, kad ten reikia "tept." Perstatoma p. M. Strumskienė. Pirmiausia sudainuoja: "Oi greičiau, greičiau." To jau ir užteko. Aš daugelį kartų tą dainą girdėjau ir keletą kartų girdėjau ją gerai sudainuotą, bet taip, kaip p. Strumskienė ją sudainavo šį kartą, dar nebuvau girdėjęs, norėčiau be pertraukos klausyt. Viena moteris netyli, atsidusus sako: "Tai, mat, p. Strumskienė tą dainą tikrai gerai moka dainuot." Na, ir tiesa, kad moka. Dainavo p. Strumskienė ir daugiau dainų, bet nedaro skirtumo, ką ji but paskui dainavus, publika vis rėkte rėkė, kad daugiau dainuotų. Sudainavo mus dainininkai, pp. Babravičius ir Strumskienė, keletą duetų ir visi taip puikiai išėjo, kad negalima atsigėrėt. Mus dainininkams pianu akomponavo p. X. Strumskis, vidury dainų programos, pasakė labai puikią ir tinkamą tam vakarui kalbą. Kalbėjo vienas iš vietinių amerikonų — p. Lyton, kuri labai gražiai lietuvius pagyrė ir pasidžiaugė mus tautiškumu. Po viso ko dar užkandome lietuviškų dešrelių ir išgėrę po alutį, skirstėmės į namus.

Bebarzdis.

BROOKLYN LITHS VĖL LAIMĖJO

Vasario 20 d. Brooklyn Liths basketbolo komanda žaidė su Aztecs, Settlement House, Brooklyne. Lietuviai ir šį kartą rungtynes lengvai laimėjo. Golų santykis 40:15 Brooklyn Liths naudai. Tai bus aštuntas iš eilės lietuvių komandos laimėjimas.

KLAMSU PATAIKĖ Į AKĮ

Seaside, Queens, vienas naras, jurų paukštis, pasiėmęs didelį klamsą iškilo į viršų ir nešėsi jį suėsti, bet pakeliui labai pailso ir turėjo klamsą paleisti. Klamsas, krisdamas, pataikė vienam žmogui, kuris, iškėlęs galvą, tuo tarpu žiurėjo į viršų, į akį. Žmogus dabar su skaudančia akim ligoninėje. Ko gero, ta akimi jis daugiau negalės matyti.

TEATRUOSE

GALINGAS, NEPAPRASTAS VEIKALAS
100 vaidylų
EIKITE DABAR PAMATYTI
"PEACE ON EARTH" (Ramybė Žemėje) Jus susijaudinsit. Įdomi drama, kuri jus sujaudins. Pamatykite šį veikalą
CIVIC REPERTORY
14 th St. ir 6 th Ave., New York.
Vakarais 8 val. 45 m. — diena—Trečiadieniais ir Šeštadieniais 2 val. 45 m.

| Reikalavimai |

REIKALINGAS PARTNERIS PUSININKAS

Norintis eiti į Saliuno Biznį, turintis patyrimą apie Bar and Grill. Butų gerai, kad galėtų ir vokiškai susikalbėt. Vieta gera apgyventa lietuviais ir vokiečiais. Ridgewood sekcijoj. Geras, kampas pirmiaus buvusi garsi užeiga. Del platesnių informacijų kreipkitės pas namo savininką:

P. SHARRYS.
298 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.
(14-17)

MOT. LAUKUS
Fotografas
214 Bedford Ave., Brooklyn
Telefonas: *Evergreen 8-3540*
Geriausia Studija Brooklyne
Ateikite Persitikrinti

INVESTUOK SAVY
INVEST IN YOURSELF! Save with Safety at the BUSHWICK SAVINGS BANK
60 YEARS SERVICE
GRAND ST. at GRAHAM AVE., BROOKLYN

J. Vaitulionis, D. C
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
331 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 val. vak.
Nedėliomis ir Šventadieniais
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

RADIO

Kasdieninės lietuvių radio programos

Klausykit lietuvių radio programos kasdien iš stoties WMBQ (1500 kc.), kuriai vadovauja V. Matusevičius. Kas rytą 10 val. Vienybės reporterio žinios, muzika ir dainos. Ketvirtadienio vakare, 8 val., — Adomo Jezavito vedamas jaunuolių radio orkestras. Sekmadienio vakare, 8:30 val. — juokai ir įvairenybės.

| Reikalavimai |

Proga uždirbti Velykoms pinigų. Reikalingos moterys ir vyrai dirbti ant didelio komiso Avalys Kredito įstaigoje. Geras pelnas. Kreipkitės:

GREENPOINT CREDIT CLOTHING HOUSE.
360 Graham Ave., Brooklyn, N. Y.

TONY'S RESTAURANT
145 Broadway, Brooklyn, N. Y.
Pietus — steikai — chops
Įvairios žuvys — specialybė
Privatiški kambariai del bankietų — vestuvių—pokylių
Taip pat
ĮVAIRUS LIKERIAI IR VYNAI
Sekmadieniais Specialus 12 davinių Pietus

Tel.: Chelsea 3-9740
RESTAURANAS
sav. Povylas Samulėnas
Įvairus gardžiai pagaminti lietuviški ir amerikoniški valgiai. Mandagus patarnavimas. Apylinkės ir vietos lietuviai kviečiami.
Atdara nuo 4 val. ryto iki 8:30 val. vakare
763 Washington Street New York City

TEL.: EVERGREEN 8-9770
JUOZAS GARŠVA
—GRABORIUS—
Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: išbalsamuoja ir laidoja mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošia nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Persamdo automobilius laidotuvėms, veselijoms, krikštynoms ir kitiems pasivažinėjimams.
VIRŠUI MINĖTAIS REIKALAIS KREIPKITĖS PAS MANE O BUSIT UŽGANĖDINTI
231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.

SAMDYMO CENTRAS
KUR VISI NAMŲ RUOŠOS DARBININKAI EINA DARBO
Jie ateina darbo del to, kad Susser Agency patarnauja tik geriausioms šeimoms. Del to, kad ši agetura prižiuri, kad namų ruošos dar bininkai gautų geras algas už savo darbą. Del to, kad jie žino, kad Susser Agency turi didžiausią pasirinkimą vietų. Del to, kad jie žino, kad šiam biure su jais mandagiai kalbama ir elgiamasi, kad su jais kalbama jų pačių kalba.
SUSSER pasauly žinoma AGENCY
924 BROADWAY, cor. Myrtle Ave., BROOKLYN, N. Y.
TELEFONAI:
EVERGREEN — 8 — 6099 6098 6097
ATSKIRAS SKYRIUS VYRAMS — Del darbų dirbtuvėse, valgyklose skalbyklose, dženitoriams ir tt. Įsiregistravimas nemokamai.
ĮSTAIGA: KURI DIRBA DEL NAMŲ RUOŠOS DARBININKŲ NAUDOS